

Стиудент

Све за јединство
Све кроз јединство

Реданција и администрација
Симинова улица број 14
Бр. ченов. рачуна 57.730

ЦЕНА
2
ДИН.

Годишња претплата 24.— дин. полугодишња 12.— д

Орган стручних, економских
и културних студ. удружења на Београд. Универзитету

ПОБЕДА СТУДЕНТСКОГ ЈЕДИНСТВА

Студентство је на изборима за Потпорно удружење указало огромно поверење стручним удружењима

Жива борба коју су студенти, ево већ неколико година водили за своје Потпорно Удружење, уродила је, најзад, плодом. Са великим одушевљењем очекују студенти прву скупштину свога највећег Удружења, очекују је са пуним уверењем да ће делегати које су послали у Скупштину умети часно да репрезентују београдске студенте.

СТУБОВИ И ОРГАНИЗАТОРИ...

И не греше студенти када имају поверења у своје делегате. Изабрани су, збиља, људи који заслужују да претстављају студенте. Изабрани су они који су опробани у тешким данима најтежине борбе за основна академска права — за слободу удруживања, за слободу стручног, културног и научног рада, за већи комад хлеба гладним студентима — стали на чело нашег покрета. Изабрани су кандидати стручних удружења, тих стубова и организатора покрета, неугасивих жика његовог напретка. Изабрани су кандидати стручних удружења, тих стубова и организатора покрета, неугасивих његовог напретка. Изабрани су кандидати стручних удружења: свакоме поштом студенту, свакоме који уме да цени тековине које смо под руководством стручних удружења освојили, свакоме је стало до среће и напретка свих студената и Универзитета као целине, то је довољно јемство да ће Потпорно Удружење, проводећи генералну линију студентског покрета и координирајући свој рад с осталим студентским центрима, и у пуној и блиској сарадњи са универзитетским властима, **ОСТВАРИТИ СВОЈЕ ОСНОВНЕ ЦИЉЕВЕ**. На нашем Универзитету биће тада мање гладних студената, мање оних који крај научног предмета не могу да га полагају, јер немају новац за таксе, мање оних који, изнурени и прозебли, изгладнели и исцрпљени, повећавају армију туберкулозних.

Тога су, ево, студенти били свесни када су се листом окупили око својих Удружења, када су у пријатељској дискусији, у пуној сагласности, састављали своје листе.

САБОТЕРИ СТУДЕНТСКОГ ЈЕДИНСТВА

Међутим, акција за Потпорно Удружење, која је, као што је већ наглашено, вођена под знамењем пунога и искренога јединства најширих студентских редова, открила је и извесне појаве туђе студентског покрета, открила је чињеницу да добро познати саботери студентских акција, по злу познати разбијачи, лијанци и вбнице, разни остаци Орнаса, трабанти народних непријатеља, фашиста, реакционара и терориста, још увек имају смелости да више или мање скривено, ту и тамо с времена на време, покажу своје лице јуначка крв нашег драгог Жарка Маринковића још није спрвана са њихових разбојничких руку, напади на поштене студенте домова и мензе још су увек у свежем

сећању студената, још увек стоји неликвидирано питање украјеног студентског новца, украјеног од стране гангстера из покојне мензе т.зв. „националних“ студената, а они имају храбрости да се пред студенте појаве, да им говоре: бирајте нас, нестaje нам новаца, а треба кама, треба револвера! Они који своју целокупну (јадну!) „активност“ на Универзитету воде као најобичнији плаћени АГЕНТИ РАЗНИХ ПОЛИТИЧКИХ канцеларија, канцеларија политичких странака и терористичких покрета („Збор“), они који звижде нашем великом и вољеном Ректору када у највећој светлости приказује стање студената и када захтева да нам се помогне, они који, дакле, на тај начин проводе у живот поруку свог шефа „друж“ Љотића „да је већ „време да се чују на Универзитету“, имају смелост да са пуно цинизма упиру прстом на нас и да кажу: ево њих, они воде политику, они неће савесно заступати студентске интересе. То говоре они. Говоре студентима. Говоре онима који су у ватри најтежих борби имали прилике да се увере о њиховој клеветничкој и бандитској акцији. Они који су добро учили њихове способности — да баратају ножем. И зато их нико не слуша, и зато се око студентског покрета, око стручних удружења, око свих наших организација све чвршће, све масовније окупљају сви студенти као око својих организација, око најмоћнијих полуга њихове, студентске борбе за хлеб и културу, за слободу науке и мисли, за напредак и Аутономију наше школе, за права и срећнију будућност младог нараштаја, за срећу и добро целог народа.

(Наставак на 5-тој страни)

Годишњица „СТУДЕНТА“

Са изласком овог броја, 15 марта, навршује се тачно година дана нашега листа. Година дана излагања напорног и пуног различитих тешкоћа, те зато и нередовног. Али, истовремено и једна година плодног и значајног рада.

Какви су резултати, и, још важније, наша искуства, на крају ове године?

Пре свега: бројеви „Студента“ дају, овако у целини посматрани, верну слику наших настојања. Кроз њих ми смо наше напоре осветлили и повезали, приказали их студентима и читавој јавности. Нестале су многе од наших непријатеља убациване интриге и лажи; показано је свима шта је наш студентски покрет.

Затим: „Студент“ је успео да постане заиста орган свих поштених студената: и не једном, кроз његове чланке, јасно је постављена линија нашега рада, те тако постајала својиним свију нас.

И, на крају, захваљујући напорима „Студента“ откривени су маневри и срамни поступци нестудентских група, које су на тај начин пред јавношћу у правом светлу приказане.

Многих пропуста и недостатака је било. Али смо сви стекли једно искуство: да је данас постојање нашег листа потреба студентског покрета, да се је он одржао само захваљујући снази овога. Тако ће бити и у будуће. Сви студенти и удружења својим радом помагали и подизали наш лист: а цео студентски покрет показује да зна и да га одбрани. То су услови за још бољи рад и будућност „Студента“ у другој години његовог излагања.

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР

Скупштина и избор управе Потпорног удружења одржаће се 18 овог месеца

(Читај на 10 стр.)

За сарадњу са загребачким свеучилиштарцима

Ових дана се и на загребачком и на нашем Универзитету много говори о потреби и могућностима сарадње између студената ова два Универзитета. Досада смо се и ми и наше хрватске колеге бавили тим питањем само онда кад су биле у току неке акције за остварење заједничких захтева. Данас, мада то није случај, ово питање, питање сарадње загребачких и београдских студената поставило се и третира се у много озбиљнијој форми него до сада. Дискусија, која се води о изналажењу могућности и форми нашега заједничког рада, води се с обзиром на све оно што нас, као студенате, веже, с обзиром на снаге и однос снага којима

располажемо, с обзиром на опасности које прете нашим Универзитетима, а такође с обзиром и на све оне културне и политичке снаге које данас делују за или против културе, за или против наших народа којима хоћемо служити ми студенти, хрватски и српски. Што се овим питањем данас овако озбиљно поставило то није случај, већ резултат развитка прилика на оба Универзитета, резултат све јаче и одређеније свести о томе да се за остварење заједничких захтева морамо заједнички борити, и најзад резултат последњих важних догађаја који су од великог значаја за садашњи и будући однос српског и хрватског народа. (Наставак на 3-ој стр.)

Ради остварење нових задатака — ЈОШ ЧВРШЋЕ ЈЕДИНСТВО

У данима који су били судбоносни по судбину универзитета, по будућност науке и културе, по животни пут данашње студентске генерације — јединствени иступ свих свесних, напредних студената, био је први услов успешних акција студената на одбрани њихових права, остао је темељ касније изградње и нараштања једног широког и организованог покрета, као што је данас наш опште-студентски покрет. Из акције у акцију, у свакодневном конструктивном раду по нашим удружењима, у заједничком животу и дискусијама студенти нашега универзитета нашли су, кроз своје сопствено искуство, једини правилни и могући пут: пут заједничког залагања за одбрану културе, аутономије универзитета, за побољшање услова живота и рада свих студената. На тај начин, наш студентски покрет налазио је све више своје право место у општем омладинском и друштвеном збивању код нас, постајући заиста оно што треба да буде ако хоће да одговори данашњем друштвеном положају студентске омладине, и интересима народа: један покрет омладински и културни. У таквоме покрету и кроз њега, млади нараштај наших интелектуалаца нашао је могућност да у пуној мери одговори својим обавезама према друштву и народу, и према целини омладине у нашој земљи.

Такво нараштање и све прецизније постављање задатака студентског покрета, поставило је у последње време низ нових дужности пред све нас. Појавила се, и то као актуелна, потреба још чвршће повезаности и организованости свих наших напора. Пред новим опасностима које свуда прете култури, слободи и миру потребно је бити још буднији, још јединственији у наступу и бржи у свакој реакцији. Још јачи. Ради очувања и одбране наших тековина треба још боље пратити све што се догађа, знати увек најцелисходније и у правом

(Наставак на трећој страни)

Омладино бирај!

За рат или мир
За варварство или културу

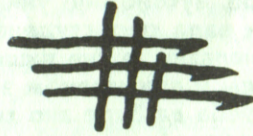
Медицинарска трибина

Ми медицинари, упућени више од свих осталих студената на непосредан практичан рад, већ одавно осећамо потребу да с јавне говорнице интерпретирамо природнонаучне теорије и да у своје кругу популарисамо научне тековине на којима заснивамо своју стручну наобразбу. Уски практицизам који пружа супорно учење из уџбеника и површан лабораторијски рад скривају испред нас савремене проблеме развјетке живота и њихову историју и тако нам 'скуцавају' широке перспективе и обухватније погледе и на људско друштво. Позната је и скоро је постала пословична фраза да „медицинари немају времена да се баве арстрактним теоријама“. То слепо и безусловно покоравње смешном веровању прави од нас једнострано образоване „специјалисте“ сличне фордовим радницима који целог века на покретној вршици чине исте покрете и исте радње, па стога отупе и постају безосећајни за друге манифестације живота и друштва. Ми не желимо да postanемо исто такви аутоматски шарафи на здравственој вршици нашег народа, тим пре што смо свесни строге ограничености благотворног хируршког ножа, пилуле или аспирина. Добро видимо да је у савременим условима живота немужта и магична моћ медицинске често пута жалова и недовољна, јер сна углавном не лечи узроке, него само залечује ране. А нашем затуштом изроду није доста превити рану, него га треба упутити, просветити и поинси му да сам увиди узроке зла да би их могао сам отклонити. Да бисмо му то пружили, да бисмо му лавиљно осветлили путеве којима се пробија до стаза живота, потребно је да располажемо знањем, огромним знањем. И као што познајемо анатомију човека, треба да познајемо и анатомију друштва, јер човек па и његова анатомија нису ствари дате једном заувек, него и човек, па дакле и његова анатомија, као и све живо подлеже законима развјетке. Савремена еволутивна медицина, која своју праксу базира на научним темељима — лишена тих темеља — постала би оно што је била у почетку своје историје: врачање, надрилекарство. А лекарска пракса још увек се добрим делом ослања на лично искуство. Тиме не поричемо нашем факултетском образовању научну подлогу, напротив, одушевљава нас принцип неразводног повезивања теорије и праксе, који је у медицинским наукама спроведен више него у осталима. Али школа, као свака школа, има своје норме и калупе за сваку главу, који учурени у „вечне истине“, застарају и постају претуски за свакодневни непрекидни развјетак. За шире, свестраније образовање мало је само школа. Ми не желимо да останемо индиферентни према свему зноме што нам не може пружити школа. Не желимо да останемо слепи према многобројним племенитим тековинама људског ума, које припадају целом човечанству, које су саставни део наше културе, према генијалним теоријама еволуционизма, према Ламарку и Дарвину, Пастеру и Коху, према свим манифестацијама живота. Хоћемо да упознамо те великане научне мисли прошлости да се не би изгубили у тустом лавиранту данашњих псеудонаучних теорија (разизам и изопачена психопатологија једног дела друштва) и да станемо на страну прогресивне истинске науке.

Досадатњи стручним радом до-

принели смо економској побољшању нашег положаја. Заузети свакодневном бригом за хлеб, природно, нисмо се до данас могли упустити у продубљивање и проширивање нашег знања. Данас то већ можемо. И досад смо се ми, нарочито све године, посвећивали раду на културном, општем и специјалном образовану, али, то је било индивидуално, више спонтано него организовано интересовање. Данас смо у стању да те индивидуалне напоре претворимо у плански систематски рад. Досадашња приватна иницијатива, здружена и потпомогнута заједничким снагама, даће нам могућност да проверимо сумирано знање из уџбеника и да му нађемо адекватну примену у друштву. Стога хоћемо да иступимо јавно с предавањима, с рефератима и с критикама, као што су и наше колеге правници на свом сектору рада, у свом Дебатном клубу, да проговоримо о проблемима науке и живота, који нас интересују. Да бранимо напредне идеје и принципе природних наука и да отворено и јасно погледамо у савремену стварност. Ето, то ми очекујемо од наше дебате, дискусионе медицинарске трибине.

Р. М.

УДРУЖЕЊЕ СТУДЕНАТА СЛАВИСТИКЕ

Средином марта ов. год. Удружење студената славистике одржаће друштвени састанак, посвећен чехословачкој књижевности, заједно с једним популарним предавањем о грашком лингвистичком кружоку.

Већ сам факат да је данас чехословачка књижевност на завидној висини, да је израз вјечних немира, струјања, покрета, граваци и програма да је пуна живота и габња, резултат друштвено-гивредних сукоба — сам тај факат изискивао је потребу једног оваквог састанка, на коме би се упознали чланови са свим тим смјеровима, покретима, вриједностима, — што свакако улази у домен интереса сваког културног човјека, а поготову оних који ма је то и струка. Теме ће углавном потезима захватити развој пољсерадне чехослов. књижевности, све њене манифестације које су се одразиле иза рата до данас, подвлачећи и истичући нека крутнија имена (Чапек, Незвал, Волкер и др.), која нису без значаја и која су со-

бито допринијела успону чехослов. умјетности уопште. Поред тога, читаће се и одабране стране из ових писаца, како би се добила што потпунија и јаснија слика цијелог пољсерадног, несумњиво значајног и плодног периода чешког и словачког литерарног стварања.

Важност овог друштвеног састанка је само по себи разумљива; зато је дужност чланова Удружења да га у што већем броју посјете.

Обавештавају се чланови Удружења студената славистике да су изашли табаци г. др. А. Белића — „Општа лингвистика“. Табаци се могу добити у просторијама Удружења, по цијени од 15 дина.

Организујте претплату

Досадатњи стручним радом до-

ОСНОВАНО ЈЕ УДРУЖЕЊЕ СТУДЕНАТА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

Пре неколико година енглески језик студирало је много мање студената него данас. Када се почело говорити о завођењу овог предмета по средњим школама број студената се повећао тако да је данас ова група једна од најбројнијих на читавом Филозофском факултету.

Осећајући потребу за ширим упознавањем енглеске књижевности и културе, као и жељу за међусобним упознавањем и зближењем, пре две године почели су студенти енглеског радити на оснивању свога удружења. Израђена су правила, али до оснивања удружења није могло доћи све до ове године. Уместо ранијих напора појединца, који као такви нису могли донети позитивних резултата, створен је иницијативни одбор који је радио на одобрењу правила. Схвативши озбиљно своју дужност, Одбор је успео да изради одобрење правила захваљујући подршци коју су му пружили г. Владета Поповић, професор универзитета и Акциони одбор, који је на овогодишњем општом студентском збору изнео као један од главних задатака оснивање нашег удружења.

Како су правила одобрена тек почетком фебруара, Скупштина је морала бити одржана током првог семестра да би рад почео у другом. Она је сазвана за 12-11 и одржана је у присуству великог броја студената и ако је тада био семестрални распуст. Постојала је само једна листа и Управа је конституисана од лица која су на њој била. Ми, студенти енглеског језика, иступили смо јединствено јер желимо добра и себи и своје Удружењу. Иступили смо јединствено, јер волимо своје Удружење до чијег је оснивања тешко дошло. Иступили смо јединствено јер знамо да данас могу бити противници студентског јединства само они који из себичних и туђих интереса не желе никакву добра ни студентима, ни науци, ни универзитету.

Рад нашег Удружења биће обиман. Предвиђено је одржавање једног практичног течаја на коме ће се применити стечено знање; на друштвеним састанцима читаће се радни из енглеске књижевности и други који ће служити за упознавање енглеске културе уопште. Изводиће се приредбе за јавност и приређиваће се излети, екскурзије и друге приредбе забавне врсте.

Наше Удружење је најмање од свих студентских удружења. До његовог оснивања дошло је пуном и искреном сарадњом студената и нашег професора г. Владете Поповића. Ми желимо да ова сарадња постане још тешња ради добра свих студената наше групе.

ИЗ УДРУЖЕЊА СТУДЕНАТА МАТЕМАТИКЕ

Још од почетка школске године. Удружење студената математике интензивно ради. Схватајући важност друштвених састанака, настојало се да они заиста буду на висини и да корисно послуже члановима Удружења, па су у ту сврху одржани неколико њих с предавањима г. професора и студената.

У последње време ради се на издавању уџбеника диференцијалних једначина, кога су сами чланови превели. Књига се умножава и изаћи ће око 10 марта. Сем тога, Удружење има у пројекту још неколико помоћних књига, које ће добрo доћи његовим члановима.

Удружење југословенских медицинара организоваће у току овог семестра курс за одбрану од отровних гасова. Претставници Удружења посетили су свог Декана и поједине професоре који су им обећали своју пуну потпору у тој акцији.

ИЗВЕШТАЈ СА ПЛЕНУМА Ц. У. С. Т-а

Почетком школске 1933-34 године основано је Централно удружење студената технике при Техничком факултету. По правилнику Цуста његови су чланови удружења на Техничком факултету, дакле сви студенти Техничког факултета посредно преко својих удружења. ЦУСТ има према томе четири учлањена удружења и то: УСМЕТ, УСГТ, УСТ и УСА. Свако од ових удружења шаље по четири делегата у Управни одбор а једног у Надзорни одбор ЦУСТ-а. Двојица од ових пет делегата морају бити чланови Управе удружења, док остали могу бити из редова чланства удружења.

На пленуму Цуста од ових 20 делегата бира се часништво Цуста и то: претседник, п. претседник, I секретар, II секретар, благајник, II чланова Управног и 4 члана Надзорног одбора. Свако учлањено удружење мора бити заступљено бар са једним делегатом у часништву Цуста и то цикличком променом сваке године.

Форуми Цуста су: пленуми и седнице. Пленуми могу бити редовни и ванредни и на њима присуствују сви чланови Управе удружења. Редовна су два и то један у зимском семестру — по избору Управа свих удружења, а други почетком летњег семестра. Ванредни пленуми се сазивају по потреби и на захтев једног од учлањених удружења. Седнице се одржавају најмање једанпут месечно и на њима присуствују делегати удружења.

Поље рада Цуста је велико. Он координира рад удружења, заступа интересе свих студената Техничког факултета пред универзитетским властима и другим факултетима у земљи, ради на зближењу и ширењу колегијалности међу студентима, како на Техничком тако и са студентима осталих факултета. У ту сврху он шаље своје делегате у све студентске координационе одборе (Акциони одбор, Културни, Мировни и друге).

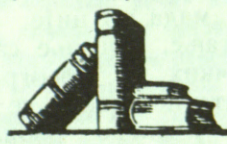
Из секретаријата ЦУСТ-а

ПОПУНА КЊИЖНИЦЕ С. П. Д.

Нова Управа Студентског правничког друштва наследила је од претходне прилично оскудну књижицу, нарочито у уџбеницима. Немајући довољно материјалних средстава за њену попуњу, Управа је повила сабирну акцију књига код г. професора и издавачких предузећа.

Као што се могло очекивати, многи од г. професора показали су и овог пута да су вољни помагати сва настојања нашег удружења. Тако је, међу осталима, г. др. Б. Марковић поконио друштву неколико свјесних уџбеника, у вредности од 260 дина; Издавачка књижара Геце Кона дала је већи број књига, од неких неких научних вредности. Али је нарочита пажња указана нашем удружењу од стране Француске владе, која је покљонила Друштву 50 књига високе научне вредности, у износу од око 5000 дина. Ради тога је Управа на једном друштвеном састанку,

уз велико одушевљење присутних чланова, прогласила Француску владу чланом добротвором, упутивши јој и једно захвално писмо.

Ових дана ће Управа попуњити друштвену књижицу већим бројем књига, за потреба Дебатног клуба...

Како живе студенткиње у Скопљу

Малена прљава соба. Кревет. Расклиматан сто. Сандук за дрва, који служи као орман за књиге. Умиваоник. Наткасна која је истовремено и креденац.

Свеже је јесење јутро. У кревету за самца стрче две чупаве главе. Једна је од њих будна и упрла поглед у таван. И друга је будна само има заклопљене очи.

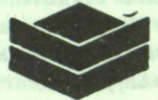
— Рушко ма, спијеш ли?
— Јок мори.
— Шо ке јадеме денеска?
— И ја се баш мислам, ама никакко нешто да смислам, ништо не ми паја на памет.

— Мм, ти секој пат мислиш и ништо не можеш да смислиш, се ја требе да си ја чукам главата, а покрај толкува работи, денеска имам да го свршам и семинарскијот рад.

— Арно Инко, немој да се луташ, денеска ја ће берам гајле за ручок, а од сега за натакај, да не би се карапе, една од на секоја фтора недела нека ги води сите кујни работи. Ти се бендисује ли така да правине.

— Многу арно?

Свака одлази на своју страну. Док једна или ради у соби или пак одлази на Универзитет, друга се жури да што пре спреми собу, да би и она могла да ради. Интелектуални рад и домаћи послови. Каква иронија. Али шта би „друго“ и радиле,

када не могу да плате. До бољих кондиција не могу доћи. Боље кондиције су ангажоване за друге. Уз то сиромашни су студенти проглашени чак и на једном р састанку као „непожељни ти за давање инструкциј

*

Подне је. Рушка упада журно, сва нервозна у собу. Баца торбу с књигама на кревет и почиње:

— Много сам луга. Много ме налутија. Од се ми се веќе насобрало. Не можам веќе да трпам.

Инка је погледа благо и ништа јој не рече. Потпуно схвата своју другарицу. У своје покрете труди се да унесе што више нежности да не би Рушку увредила. Пушта је док сама не почне да говори. Најачи моменат љутње је прошао. Рушка прича Инки разлог своје љутње. Изјгре почиње јачим гласом а после све тише и тише док не пређе у нормалан тон. Разумевање Инкино је потпуно умирује и почело јој је изгледати чак и смешно, како је могла толико да се наљути. Сасвим мирним гласом пита Инка:

— Шо имаме данеска за ручок

— Попара.

— Е, баш ми се качи на глава таја пуста попара. Туку се едно. Не си ни ти крива за това.

— Па, знаеш Инка и ја сакав нешто друго, ама знаеш со колку полагаме у нашата благајна, а нема ни изгледи дека скоро ке дојдеме до пари.

После ручка опет свака одлази па своју страну или одмарајући се неколико момената саопштавају једна другој најновије вести.

Вече је. Долазе обе уморне кујни.

— Инка, ајде вечер да идеме у позориште, се дават „Силе“, викајет да е арчо нешто.

— Имаме ли пари, а и нешто сум многу уморена.

— Ако, толку ке јадеме, колку имаме. Зарем озсва е живот, шо го живеаме. Универзитет, кондицији, ручок-попара, нашата соба и се така. Најпосле и овава ние требно. Не живеаме само затова да би јале!

— Имаш право.

Одлазе.

И тако сваки дан... са мањим или већим променама, са мањим или већим радостима, са мањим или већим тешоћама.

Р. Х. Пасоски

У Београду су се задржали на свом путу за Кину ДЕЛЕГАТИ С. С. З.

— Изјаве колега Цемса Клугмана и Бернарда Флада. —

Ових дана у Београду су боравили два Енглеца. Њихов боравак није имао, као што је то обично случај са Енглецима, туристички циљ. Не. Београд је био само прва успутна станица на њиховом дугом и

Колега Цемс Клугман

напорном путу. Та два млада Енглеца, студенти, наше колеге Цемс Клугман и Бернард Флад путују у Кину. Имали смо прилике да са њима разговарамо о циљу њиховог путовања.

Кол. Цемс Клугман, генерални секретар (ветске студентске заједнице, на питање нашег сарадника о циљу њиховог путовања одговорио нам је следеће:

Делегација је организована од стране светске студентске заједнице (RME) и састављена је од три члана: г-ђице Моли Јерд као претставника Америчких студената која ће доћи директно из Америке у Кину, колеге Флада и мене. Ми одлазимо у Кину, на позив Уније кинеских студената, да на месту места испитамо шта раде наши храбри кинески другови под условима рата, шта су учинили на бојном пољу а шта у позадини. С друге стране да им однесемо топле поздраве и изјаве солидарности од стране њихових европских и америчких другова.

Ви сте свакако као секретар ССЗ добро обавештени о раду кинеских студената, — можете ли нам дати неких новости о њима?

— Још пре почетка Јапанског напада кинески студенти развили су огромну активност у народу. С једне стране просветно културно: сузбијање неписмености, предавања, курсеви и с' друге стране политичку делатност. Огроман број чланова Уније кинеских студената (преко 300.000) којој припадају организације Куо-Минтанга, Хришћанских студената и народне студентске омладине, омогућио је да ова делатност узме велике размере и одигра значајну улогу у културном и политичком развоју кинеског народа. Јапанци су још у самом почетку увидели значај улоге студената и један од првих њихових «цивилизаторских» потеза био је да бомбама поруше Универзитете. Мада су тим актом кинески студенти остали без својих заједничких кућа, то ипак није ни најмање шкодило њиховој активности. Зграде су

срушене али њихове организације остале су и даље челично јаке и јачају сваки даном. До данас је сравњено са земљом 5 универзитетских места и 100.000 студената остало је без школских зграда. Мислим да није потребно указивати на то колико се културна јавност целог света згража и колико осуђује нападаче.

Студенти су се показали најактивнијим и најхрабријим браниоцима отаџбине. Више десетина хиљада студената налазе се на бојном пољу где са оружјем у руди бране своју отаџбину. Њихове другарице, кинеске студенткиње у не мањем броју учествују у одбрани отаџбине као болничарке на превијалиштима, често под убитачним дохватом бомби.

У позадини студенти такође чине огромне напоре. Развили су огромну акцију за набавку лекова и завоја. Хришћанска заједница младих жена (Y. W. C. A.) је организовала школе за болничарке чије су ученице у већини случајева студенткиње и раднице. Исто тако курсеве, скоро у сваком месту, за одбрану од ваздушних напада.

Скаутске организације веома су активне. 8000 скаута налазе се на фронту код Шангаја. Зачудићете се, може бити, када вам кажем да ти младићи, скоро деца, врше огроман посао — контра шпијунаже. Они проналазе и хватају јапанске шпијуне, праве скице бојног поља, крокирају. У пуном смислу примењују оно што су у својим организацијама научили. Поновио се случај, у много ширем обиму, случај младих boy-scouts из Бурског рата. Сем тога они врше и болничку службу. Прате покрете група, сакупљају рањенике и допремају их у превијалиште.

Чуо сам да сте у свом последњем броју објавили чланак делегата Уније кин. студената, колегинице Ло-Це Према томе ви сте већ доста обавештени о улози студената у «гериле» трупама. Студената има толико много у тим трупама да их називају, око Пејлинга, «Студентском армадом». Многа предграђа Шангаја узета су од стране ових група.

Као што видите активност кинеских студената и њихова улога у рату огромна је.

— Да ли можете да нам кажете нешто о међународној солидарности са Кином?

— Међународна солидарност са Кином огромна је и она се развија у три правца: 1) У облику скупљања материјала и финансијских средстава за помоћ Кини, 2) Студенти врше притисак на Друштво народа да докрајчи Јапанску агресију и то путем штампе и огромних митинга. 3) Води се кампања за бојкот Јапанске робе.

Такве акције вођене су у многим земљама као Енглеска, Француска, Белгија, Холандија, Индија, Индонезија, Јужна Америка и Скандинавске земље.

На крају хтео бих да замолим да и ви београдски студенти учините нешто у том правцу. Ви који сте познати целом студентству света са своје сјајне организације, своје плодне активности и дивних настојања, способни сте да и на овом племенитом послу не изостанете иза својих другова из иностранства.

Замолили смо затим и колегу Бернарда Флада па нам каже неколико речи:

Цемс Вам је већ објаснио циљ нашег путовања и доста тога Вам је рекао. За мене није остало много: Ја претстављам у овој делегацији енглески студентски мировни одбор, који је секција ПСОКА, Националну унију Енглеских студената (члан СIE), Удружење студената за ДН (члан FUI), Унију либералних студената, Удружење студената лабуриста, и Покрет хришћанских студената. Као делегат ових удружења који сакупљају скоро целокупну енглеску студентску омладину ја одлазим у Кину у циљу који вам је кол. Цемс већ објаснио.

Колега Бернард Флад

— Како је држале енглеских студената по питању Кине и шта су они за њу до сада учинили?

Енглески студенти нису могли остати равнодушни према трагичној судбини Кине. Њихове симпатије налазе се на страни оних који су већ до сада у много прилика показали и који стално дају доказа томе да се боре једино и само зато да своје народу осигурају слободан развој и слободно место под сунцем. У циљу помоћи својим дивним друговима, енглески студенти су већ до сада много учинили. Свота од преко 10.000 фунти стерлинга која је сакупљена на енглеским универзитетима леп је доказ племенитих настојања енглеских студената. Сем тога прикупљено је и много медијакмената и завојног материјала. Одржавају се митинзи у Оксфорду, Кембриџу, Лондону и тд. Организован је бојкот против јапанске робе који је одлично успео. Пре кратког времена послали смо једну делегацију Јапанској амбасади која је амбасадору изјавила да енглески студенти не могу одобрити методе које Јапанци употребљавају у рату противу Кине. Послали смо и један апел Јапанској студентској омладини којим је у пријатељ-

Сарадња са загребачким свеучилиштарцима

(Наставак са 1-не стране)

Постајући свесни своје улоге у општеној борби, налазећи у веома тешким економским и културним приликама, ми студенти, и хрватски и српски, све више увиђамо да је наша судбина уско повезана са судбином наших народа, да је наш пут, пут организоване борбе за остварење наших, студентских захтева, пут стварања широког студентског покрета, који ће својом организованашћу и својим јединством, својом борбом за оправдане студентске захтеве, за слободу, за културу и за мир постати снажан фактор у општеној борби. На том плану заједничке борбе српских и хрватских студената велику улогу треба да одиграју наша удружења. Сталним контактом, узајамним предавањем искустава, заједничким вођењем акција за остварење заједничких захтева, помагањем и солидарисањем са посебним акцијама, удружења ће створити чврсту везу између студената Загребачког и Београдског универзитета. Многа питања стоје пред нама нерешена, питања која нас подједнако интересују и нужно нам се намеће да се за решење тих питања заједнички боримо, јер уколико будемо покренули све снаге којима располажемо у толико ће наша борба бити успешнија.

Заједничкој борби, ми, београдски студенти, ставићемо на расположење све наше организације, бројне, живе и непрестано активне, наше огромно искуство и нашу борбеност чврсто, а последњих дана чвршће него икада ставићемо на расположење уједињене наше снаге целокупног београдског студентства. Својом борбеношћу, организованим јединством и чврстом повезанашћу са народом из којег смо никли, ми смо постали значајан фактор жесту нашег народа, у његовом покрету за хлеб и слободу и мир, ми смо на тај начин постали и један од најјачих студентских покрета у читавом свету. Организовани и уједињени и реално повезани са народом, ми настављамо нашу борбу повезујући се сада са нашим хрватским колегама, са којима нас више него с иким другим везује истовестност положаја. Заједно са њима ми ћемо се борити за бљи живот свих студената, заједно са њима ми ћемо се борити за одбрану културе, за слободу науке, за аутономију и права како једног тако и другог Универзитета, заједно са њима ми ћемо придонети свој део у борби за основна политичка и национална права наших народа.

ском, колегијалном тону молило да са своје стране учини што је могуће да се престане са зверствима од стране њихових земаља.

Као што видите из ових неколико речи енглески студенти су показали много напора и добре воље да учине нешто за своје другове. Они у том смислу и настављају и надајмо се да ће резултати бити још побољнији.

Отпратили смо ову малу делегацију и замолили их да нашим кинеским друговима понесу и са наше стране топле поздраве и изразе дивљења за њихово велико дело и да им пожеље напредак у њиховом раду.

Ради остварења нових задатака

још чвршће јединство

(Наставак са 1-не стране)

часу иступити. Ради свега тога, ради осигурања једном речју још ефикасније акције и рада, ради правилности пута студентског покрета као целине, погрешно је боље но до сада осигурати повезаност и акцију свих напредних и свесних студената, свих студената поборника слободе, културе и мира, оних дакле који су били и остали кичмом целог студентског покрета.

Решење овог задатка, — задатка од кога зависи будућност целог студентског покрета — било је условљено и омогућено јединствено израженим ставом свих демократских студената по свим основним питањима акције и улоге студ. покрета и његовог места у општем друштвеном збивању код нас и у свету. До таквог става дошло је без напуштања посебних идеолошких припадности са стране било којег дела студентства: напротив, очување истих, и, баш на основу тога, сарадња по једном актуелном програму је услов успешне акције.

Јединствен програм, уз поштовање свих напредних и културних погледа на свет код свих припадника једног покрета довели су у данашњем тренутку и до потребе чвршће заједничке организације. То је био неодољни захтев тренутка: то је био интерес свих студената, њиховог покрета као целине, културе универзитета и народа.

Демократички универзитетски И, као и увек, свесно своје одговорности, оно је приступило решењу тога задатка: успостављању свог организационог јединства.

Данас је тај задатак решен. И то срећно и успешно, на задовољство свих решен. Захваљујући уједињеној студентској омладини, као облику чврстог јединства најјужнијих и најсвеснијих студ. снага, цело студ. покрет моћи ће, с новим еланом и снагом прећи на решавање нових задатака за добру студената, културе и народа.

Алманах „Студент“

У једном од ранијих бројева јавили смо да ће изићи календар «Студент» за 1938 год. Међутим, због ралих тешкоћа редакција није успела да изда овај календар средином децембра, како је било најављено. Како за једну публикацију ове врсте влада велико интересовање међу самим студентима и пошто се свећа постоје да се шири јавност обавести о студентској активности у свим доменама, редакција «Студента» одлучила је да изда један алманах.

Распоред грађе одговараће у потпуности првобитној замисли, само што неће бити календарског дела. Материјал који нам је приспео за календар биће уврштен у алманах. Редакција још једном апелује на све студенте који пишу да у најскорије време пошаљу своје оригиналне радове (приче, песме, репортаже, цртеже, чланке) како би алманах што пре ушао у штампу.

Алманах ће обухватити око 160 страна, а стаје у претплати 10 динара.

Конференција омладине Средње Европе у Прагу

У тмурним данима које проживљујемо свет се је привикао да опажа само сензационалне нациналне и интернационалне политичке догађаје. Због навале свакодневних догађаја заборављају се напори који теже једној срећнијој будућности. Међутим су данас ти напори нарочито важни и обавештени ће читалац оценити праву вредност прегнућа нове генерације, која ће сутра узети крмило политичког и економског живота у своје руке и која се данас брине више него старији једној приснијој и плодносној сарадњи међу народима.

То није случај што је један тако еминентни државник као Г. М. Хоца, претседник Министарског савета Чехословачке Републике, поздравно једним срдачним телеграмом конференцију омладине Средње Европе која се ових дана одржава у Прагу и која представља једну врло успелу и значајну иницијативу. У оквиру Покрета светског омладинског конгреса претставници омладине земаља Средње Европе су се срели да би у духу братског разумевања дискутовали о важним проблемима који занимају ове народе. Није ли то значајно да је омладина различитих политичких, филозофских и верских погледа могла да савлада тешкоће на које је налазила у својим земаљама на путу јединства свих омладинских снага и да је могла да отстрани сметње које су вековима растављале њихове земље, да би нашла практична решења проблема као што су економско зближење народа Централне политички ори на култура да се прена васпитава у духу мира и зближења младе генерације свих држава и свих народа који састављају Средњу Европу.

Већ је Доајен Медицинског факултета прашког Универзитета подвукао у своме говору при отварању конгреса важност дискусија ко-

је ће се водити и охрабрење које се може извући из те конференције. За време ручка кога је Чехословачки комитет приредио и коме је присуствовао Г. Флидер, изасланик министра иностраних послова, делегати су имали могућности да у неколико речи резимирају своја гледишта о важним питањима садашњице. Следећи део говора Dr. Бауера, у име аустријске делегације, био је нарочито поздрављен: — »После важног говора нашег шефа, канцелар Г. Шушница, можемо рећи да смо као независна немачка држава ми сви Аустријанци, одани врховном циљу мира у Европи и у свету«.

Дебате у различитим комисијама водиле су се у духу који је претстављао срећну мешавину омладинске искрености и скоро дипломатске куртоазije. Ако је за време ручкова и примања владала једна омладинска безбрижност, резолуције и закључци конференције носе обележје фрапираније озбиљности и дубоког познавања материје.

Комисија за културна питања је увидела да омладина може баш на културном пољу да покаже највише активности будући да, као што је сасвим природно — не учествује директно у политичкој и економској управи земљом, док на културном пољу може да постигне конкретне резултате на зближењу народа. У том смислу комисија предлаже поред осталог ширење пацифистичког духа, међународну сарадњу да би се могла створити повољна атмосфера за проналажење заједничких циљева, проширење студентских и професорских замена и тд., појачавање већ постојећих културних веза, појачавање туризма, организација логора и летних школа и, на крају, издавање једне ревије омладине Средње Европе.

Секција за економска питања, пошто је испитала међу осталима и аграрно питање, питење цена аграрних и индустријских производа, проблем економских веза земаља Цен-

Др. Јиржи Кашпарек

тралне Европе као и социјалан положај омладине тих држава, препоручује појачање економских веза да би се тиме утро пут једној бољој сарадњи држава Централне Европе, »један срећнији систем« и инсистира нарочито на врло тачном тврђењу да »ће решење тих питања бити могуће само ако оно постане циљ свих држава Средње Европе заједно а не само одвојених напора сваке засебно«. Комисија је препоручила делегатима аграрних организација учествовање на аграрној конференцији омладине која ће се у јесен одржати у Варшави.

За време завршне седнице била је прочитана једна декларација о потреби решења питања мањина да би се осигурао трајни мир као и поздравни телеграми омладине Енглеске и Француске омладиначко земаља Централне Европе.

Делегати су се вратили својим земаљама пуни воље да раде на остварењу донетих одлука. Тако је, преко омладине, мир пожелео још једну победу у Централној Европи. У овим немирним временима тој му је врло потребно

Др. Јиржи Кашпарек
Претседник Чехословачког
одбора Покрета светског
омладинског конгреса

Секретар П.С.О.К-а Г-ца БЕТИ ЧИЛДС-КОЛИНС говори нам о Конгресу у Њујорку

Пошто смо донели одлуку последњег Савета Покрета Светског омладинског конгреса да ће се други Светски омладински конгрес одржати у Њујорку, августа месеца ове године, ми смо хтели да нашим читаоцима пружимо детаљнија обавештења о овом толико значајном догађају. У ту сврху смо искористили, да приликом нашег боравка у Прагу, разговарамо са вредним и љубазним међународним секретаром г-ђицом Бети-Чилдс Колинс. Нашавши је запослену као увек ми смо је замолили да нам одговори на неколико питања:

— Пошто је већ пала одлука Међународног савета да се Конгрес одржи у Њујорку, дозволите ми ово питање: зар није Њујорк веома далеко а месец август доста близу?

— Потпуно сте у праву да поставите ово питање. Пред нас се то питање исто тако постављало али, добивши љубазан позив нашег Америчког одбора, ми смо га примили, руковођени жељом да Други омладински конгрес омогући и гарантује још више успеха него што је имао први.

— Да, али зар раздаљина и скупота пута неће баш бити сметња томе?

— Али знајте, драги пријатељу, да не треба сматрати Париз односно Европу центром света. Један од разлога што смо се одлучили за Њујорк је наша жеља да олакшамо долазак, пре свега, делегата два велика америчка континента а затим делегата са Далеког истока. Ако европске делегације и буду нешто мало слабије по броју него што су биле на Конгресу у Женеви, оне ће бити сигурно много репрезентативније, пошто ће бити избране од далеко већег броја организација, после продубљене и исцрпне дискусије проблема омладине појединих зе-

маља приликом припрема за Конгрес.

Са друге стране ми смо већ досада успели да добијемо велике попусте на бродовима и превозним средствима уопште, тако да ће цене пута бити далеко ниже од нормалних. Кад се томе дода још и та чињеница да је боравак делегата у САД потпуно бесплатан, онда се не морамо бојати да ће делегације из Европе бити слабо заступљене. Поред тога чињеница да се конгрес одржава у Њујорку, у Сједињеним државама, сама је по себи привлачна снага. Омладина која сања о једном новом свету имаће прилике да види »Нови свет« који је веома интересан.

— Да ли можете да нам кажете нешто о програму Конгреса?

— Жалим што нисам у стању да Вам по том питању дам прецизна и детаљна обавештења. Разлог је прост и верујем да ће убедити ваше читаоце. На овом Конгресу треба да учествују нове велике међународне и националне организације које нису осле заступљене на Конгресу у Женеви. Јасно је да Конгрес треба да испољи мишљење свих организација претстављених на њему. Наш секретаријат је предузео низ врло озбиљних преговора са поменутим организацијама и (пошто се човек у Женеви научи да говори језиком дипломата) »ови преговори су на најбољем путу да буду повољно завршени«. Хтела би још да подвучем да ће Конгрес у Њујорку бити оно што буду хтеле организације које ће у његовом раду учествовати и његов програм није ограничен одлукама Женевског конгреса. Ситуација омладине у свету у многим се је изменила за ове две године и измениће се још. У Њујорку, 1938, омладина ће изразити своје жеље и своју спремност да се ангажује за одржање Мира и за своју бољу будућност.

— Значи ли то да Међународне организације и национални одбори треба да чекају одлуке идучег Међународног савета да би одпочели са припремама за Конгрес.

— Не. Ни речи о томе! Баш саме организације и одбори треба живо да учествују на изради програма. Са њихове стране треба да дођу предлогзи. Они најбоље познају жељу омладине коју претстављају радећи на дефинитивној редакцији програма они већ самим тим учествују у припреми Конгреса. У исто време омладина би требала, у колико то до сада већ није учинило да ствара фондове који ће омогућити одлазак на Конгрес што већем броју делегата. Секретаријат са своје стране већ чини извесне покушаје да ће оствари један Међународни одбор за помоћ појединим делегацијама које немају на располагању довољно средстава.

Као што видите има много тога још да се уради. Сви смо ми тим пословима веома заузети и оптерећени и стога Вас молим да ме извините јер ми очекује много посла.

Завршили смо разговор са нашим Међународним секретаром, оставивши га да би што боље могао да припреми оно што сви желимо да буде најуспешније. Светски Омладински Конгрес — Њујорк 1938.

Народ и омладина Југославије ФРАНЦУСКОЈ

»Једна је француска на свету: било би боље да их има више: човечанство би пре дошло до Мира, Хлеба и Слободе«.

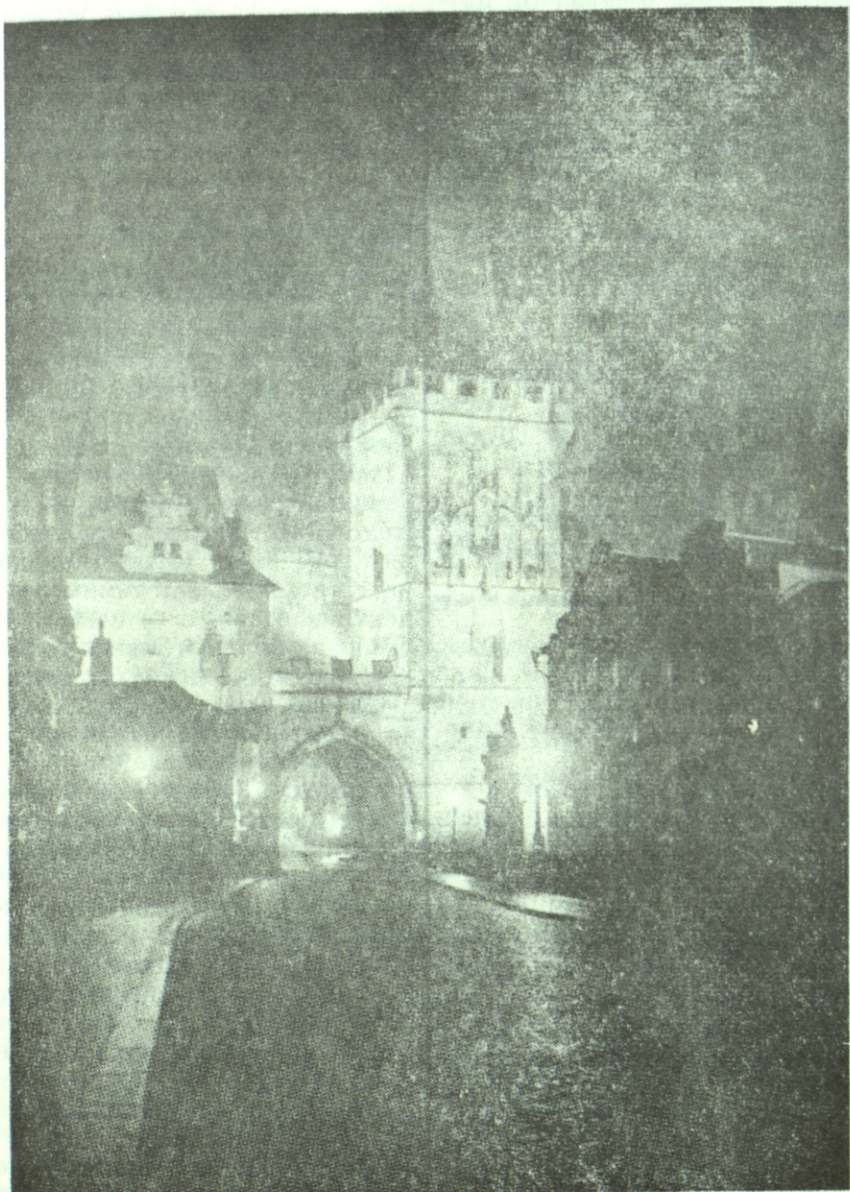
Др. Михаило Илић
проф. Универзитета

Под горњим насловом, пре кратког времена, изашла је орошура која садржи говоре одржане на Академијама посвећеним Француској, као и многобројне декларације које је Омладински мировни одбор, у чијем је издању и изашла ова брошура, примио од стране многобројних вићених личности и организација из читаве земље, приликом посете г. Ивона Делбоса нашој земљи. Ова брошура је заиста редак докуменат дубоке љубави и оданости нашег народа и омладине, према великој демократској и мирољубивој Француској републици. Она сведочи да је наша омладина правилно схватила да од што чвршћих веза са Француском зависи да ли ће позиције Мира у свету бити појачане или ће ратним хушкачима успети, да поново читав свет баце, у нове, овога пута недогледна кровопролића. Што нарочито даје велики значај овој брошури то је да се из сваког њеног реда јасно види како наша омладина конкретно замисља

борбу за мир и како је и у коме духу она спроводи.

Зато би сваки омладинац требао да набави ову ретку књижицу и да се постара да је у што већем броју растури у својој околини. Брошура је издата у врло лепој техничкој опреми и садржи већи број слика, цена јој је 6 динара. Све наруџбине слати на адресу Секретаријата Београдског оml. одбора: Доситејева 26, Београд.

Праг у ноћи

Фалсификати на изборима за Потпорно удружење

ПОВОДОМ ЗЛОУПОТРЕБА И ФАЛСИФИКАТА ЧЛАНОВА ДРУШТВА »СВЕТИ САВА«

Познато је да је поред листа стручних удружења за избор делегата за Потпорно удружење на Филозофском факултету била пријављена и листа удружења »Свети Сава«, а њен носилац је Влада Бијелић, али није познато целој поштној студентској јавности какви су грдни фалсификати и злоупотребе почињени на листи поменутог удружења. Њу су због тога универзитетске власти одмах одбациле.

Овај последњи случај по дрскости и безобзирности превазилази све досадашње »подвиге« групе бившег »Орнаса«, па и аферу са крађом студентског новца у тзв. националној мензи.

Стручна удружења на Филозофском факултету предложила су своју листу на конференцији студената филозофије. Она је примљена акламацијом. Није се појавила никаква опозиција. Студенти филозофије су јединствени. Они имају пуно поверење у своја стручна удружења, чији је рад био увек руковођен стручним, културним и економским подизањем студената. Али ни овог пута није изостао разорни и назадњачки рад разбијача студентског јединства, који се ја-

вљају сад под овом, сад под оном звучном фирмом. Нико се није надао да ће се усудити ова шачица мрачњака да се супротставе јединственој жељи свих студената.

Али то се догодило... Осећајући да су слаби, да немају за собом никога и да на Универзитету не претстављају ништа, господа из удружења »Свети Сава« радила су потајно, закулисано.

Листу су морали предати...

ФАЛСИФИКАТОРИ

А одакле педесет људи колико је потребно за састав листе? Њих има на Филозофском факултету свега 10—15 (и словом десет до петнаест), од 1073 студента филозофије! И шта су могла господа друго да раде, него да се лате својих старих метода: или каме, или крађе, или фалсификата. Решили су се на ово последње. Главни је да се листа преда. Тако су узели и потписали преко двадесет поштених студената из стручних удружења, чија се имена већином налазе на листи стручних удружења. Затим су потписали једанаест

лица која уопште нису студенти.

Шта да се више говори? Зар ово није довољно да објасни шта они значе и кога претстављају?

Та иста господа кад је била прослава Светог Саве (нажалост њиховог патрона) на Универзитету, звиждала су кад су се појавили претставници универзитетских власти. Најревноснији у звиждању је био г. Милован Костић, а сада други по реду на листи удружења »Св. Сава« и подносилац листе. Иначе о карактеру и поштењу ове личности знају многи студенти из Студентског дома. Ипак им је звиждање било угушено громогласним аплаузима одушевљених студената.

Овај њихов изглед на прослави Светог Саве универзитетске власти нису казнили. И они су дигли главу мислећи: гурајмо напред. И онако наредба гласи: „Покажите да сте живи, иако нисте!“ Али овога пута бацили су имена многих честитих људи у блато поред својих, мада само формално. Сазнаће сви студенти за господо из удружења »Свети Сава«, а увређени људи наћи ће себи сатисфакцију.

Изјава студената чија су имена фалсификована

Изјава студената филозофије чија су имена фалсификована на листи удружења »Свети Сава« за избор делегата за Потпорно удружење студената Београдског универзитета

Били смо веома непријатно изненађени када смо дознали да су наша имена употребљена у прљавој афери са листом удружења »Свети Сава«. Иако је то било само номинално, иако у тој ствари нисмо учествовали ни активно ни пасивно, и ако смо били потпуно несвесни да се наша имена налазе упоредо с именом једнога Милована Костића и компаније из удружења »Свети Сава«, нашли смо за потребно да се овом приликом изјаснимо. Пре свега најштрије осуђујемо дрски поступак, којим су фалсификовали наша имена, поступак који се може упоредити са злочином. Са друге стране не можемо замислити како су се та господа усудила да баш нас нају који смо одувек били за студентско јединство, за рад у стручним удружењима; за онај рад који је конструктиван, напредан и који доноси користи свим студентима и који акламује сва поштена студентска омладина. Ми потписани студенти тражићемо задовољење и праведну казну за фалсификаторе, којима на нашем Универзитету нема места. Тражићемо да их казни Универзитетски дисциплински суд а затим и грађански као обичне криминалце.

Молимо Уредништво »Студента« да ову нашу изјаву от-

штампа у наредном броју како би се за студентска јавност о томе била правилно обавештена.

Уредништву захвални:
Вукашин Булајић, студ. фил.
Ајдиновић Зејнел, студ. фил.
Влада Драшковић, ст. филозофије
Влад. Петровић, студ. филозофије
Ратко Жарић, студ. фил.
Палов Михаило, студ. фил.
Милош Љумовић, студ. фил.

Изјава једног превареног Господине Уреднице,

Најлепше Вас молим, да у нашем гласилу »Студенту« оштампате у првом наредном броју моју изјаву ради обавештења колега-студената, као и шире јавности:

Спречен послон нисам ишао у дане када се расправљало о »Потпорном удружењу« студената. Такође ми је било познато да има, нажалост, студената, који покушавају да руше рад наших стручних Удружења, као и »Потпорног удружења«, али нисам знао да су баш они то који су ми поднели листу на потпис.

Не знајући за горње чињенице, потписао сам листу Бијелића Владана у име друштва »Св. Сава«. Сматрајући да то друштво има функцију, какву му и само име даје, ја сам листу потписао.

Поред свих мрачњачких претензија листа је фалсификат. Из свега овога, хтећу да кажем да сам листу потписао не познајући ни њен циљ, нити пак неисправност исте.

Стога се одричем свога потписа, односно потписане листе, да ме не би колеге и остали сматрали да припадам и ја истој клици.

12 фебруара, 1938 год.

Београд.

Унапред захваљан уредништву,
Борђе Д. Марковић, с. р.
студент филозофије.

Листа делегата удружења »Св. Сава«

У име студ. култ. пров. друш. »Св. Сава«, предлагам ову листу за избор делегата за Потпорно удружење студената београдског Универзитета за Фил. факултет:

1) Владан Бијелић; 2) Милован Костић; 3) Анте Јелчић; 4) Мишић Братислав; 5) Мухарем Париповић; 6) Ајдиновић Зејнел; 7) Марковић Борђе; 8) Борђевић Чедомир; 9) Мирослав Лукић; 10) Сбрен Обреновић; 11) Малик Мулић; 12) Војислав Балабан; 13) Добривоје Жупановић; 14) Живковић Вељко; 15) Енвер Ирбуљ; 16) Љубомир Јанковић; 17) Војислав Кеџман; 18) Лех Франја; 19) Љумовић Милош; 20) Никифоров Српље; 21) Борисав Наумовић.

Заменици:

1) Палов Михаило; 2) Петровић Владимир; 3) Радивојевић Станимир; 4) Ристић Никола; 5) Русић Бранислав; 6) Милорад Цинцовић; 7) Фридрих Биндер; 8) Вуловић Душан; 9) Владо Драшковић; 10) Момир Борђевић.

Листа редовних слушалаца Фил. факултета, који предлажу листу студ. култ. просветног друштва »Св. Сава«:

1) Војислав Видовић; 2) Козленко Лидија; 3) Гачовић Насуф; 4) В. М. Николин; 5) Антун Газари; 6) Живко Костић; 7) Зорица Гркуља;

Величанствена победа студентског јединства

(Наставак са прве стране)

РЕЗУЛТАТИ ЊИХОВЕ »АКТИВНОСТИ«

Да је то тако, доказују управо резултати њихове »активности« око Потпорног Удружења. И поред свих напора, служећи се преварама, говорени час како су »неутрални«, час како су они ти који спремају нови, »велики« час Петра Живковића, а некад и отворено пропагирајући »сталешку државу«, нападајући »трулу« демократију, они су имали могућности да поставе своју листу само на теолошком и медицинском факултету. Правници, техничари, филозофи, ветеринари, агрономи и шумари, нису гласали. На њиховим факултетима било је само једне листе: листе стручних удружења. На њиховим факултетима триумфовало је студентско јединство без премца. На њиховим факултетима победила је, без такмаца, листа студентског јединства, листа радних, поштених, опробаних студентских бораца, листа јаког, моћног студентског покрета, те значајне снаге културе у нашој земљи.

На теолошком и медицинском факултету уједињени непријатељи студентског покрета, — разбијачи свих нианса под ефективним и »идеолошким« руководством љотићеваца — поставили су своје листе, али не захваљујући можда чињеници да су им студенти тих факултета наклонени, него просто захваљујући преварама и обманма којима су се служили приликом окупљања потписника за своје листе.

Огроман број изјава које су дали поштени студенти, преварени на хоштапалерски начин, да се одричу своје кандидације на листи десетогодишњег студента Стаматовића на медицинском факултету, сведочи о томе да ни тамо, на медицини, они не би успели да поставе своју листу, да је било времена обавестити све студенте о томе да се ваља чувати тих људи.

Али, све једно. На медицини су поставили листу. На медицини је дошло до избора. И студенти су извршили своју дужност у мери која задивљује. На биралиште је изашло око 50% свих уписаних студената. Када се има у виду да преко 30% тога дана није било у Београду — због семестралног распуста, — када се томе дода да је и сама агитација за изборе била у приличној мери ограничена чињеницом да баш тих дана није било предавања, онда је очигледно да број гласача на медицинском факултету значи велики успех. И, најзад, када се анализира сам исход ове борбе студентског покрета за хлеб, за културу и срећан живот са непријатељима културе, фашизма, штедро помаганим од оних бедних, безпринципних саботера, непријатеља с »лева«, онда тек победа избија у свом пуном сјају. 338 гласова за студенте, за студентски покрет, само 90 за не-

Делегати за гласачка места:

1) Војислав Видовић; 2) Миховић Бушбахер; 3) Гачовић Насуф; 4) В. М. Николин.

Њихови заменици:

1) Анте Селичић; 2) Владан Бијелић; 3) Милован Костић; 4) Мухарем Париповић.

Делегат ове листе при Гл. бирачком одбору:

1) Гачовић Насуф.

Заменик:

1) Тодоровић Љубомир.

Подносилац листе:

Милован Костић.

пријатеље! 13 делегата са листе опробаног студентског радника, прошлогодишњег секретара удружења колега ГЕРИЋА, само 3 са листе вечитог »студента« Стаматовића. 13:3 био би већ речит однос снага.

Победа је, дакле, чиста, без поговора, огромна. Победа је дакле, потпуна. Победа је на страни рада и поштења, на страни оних који цене културу, који воле науку, који су свесни своје улоге као младих интелектуалаца и синова народа.

Шта су, дакле, показали избори за Потпорно удружење, односно акција за скупштину Потпорног удружења?

ШТА СУ ИЗБОРИ ПОКАЗАЛИ

Они су недвосмислено доказали да наш општи студентски покрет јача, да је постао јака привлачна снага за све студенте; јасно је обелодањен велики ауторитет који уживају сва стручна удружења и Акциони одбор.

Скинута је маска са лица терориста, који се прикупљају да поново заиграју своје крваво коло. Али је, ваља признати, примећена недовољна будност према њима, и недовољни либерализам у борби са њима.

И, најзад, и овога пута афирмирано је јединство студентских редова као никада раније. Све кроз јединство, све за јединство, линија која се на срећу студентског покрета с успехом истварају у току задњих година, триумфовала је и овога пута.

То је показала акција за Потпорно удружење.

Пред нама, дакле, стоји да продужимо започетим путем. Да, учинивши од нашег студентског покрета снажан фактор у борби за културу, слободу мисли и науке, допринесемо да наш удео у борби за једно срећно младо покољење, за народне идеале, буду што већи.

Наша акција и победа у борби за Потпорно удружење, један је значајан корак напред к остварењу наших циљева.

У томе лежи главни и основни значај те борбе и те победе.

Ако желите да Ваш лист излази редовно-претплатите се!

После крађа -- фалсификати

Крађа студентског новца у мензи тзв. »националних« студената — била је најсјајнија манифестација антинационалности и доповлука протустудентских патриота по професији.

Злочиначки фалсификати које су починили издајници и скриватељи свете и народне традиције нашег првог просветитеља Светог Саве неће их, додуше, отерати на робију, али ће их једном за увек приказати у очима свих студената као антикултурне изроде и лопове. Не пада снег да помори свет, него да свака зверка покаже свој траг.

Они су га показали...

Купујте »СТУДЕНТ« од ваших

удружења
Претплатите се на »СТУДЕНТ« преко вашег удружења

НАШ рецитативни ХОР

Хорске рецитације. У првом реду то значи један нов уметнички облик, једно сретство изражавања више. Код нас оне освајају још увек оном нарочитом дражи које имају нове и свеже ствари. То нас не спречава да говоримо о историји хорске рецитације код нас. Она почиње са концертном групом рецитација (где је већ било неколико студената и студенткиња) под уметничким вођством др. Војислава Вучковића извела у пролеће, 1935, на Коларчевом универзитету. Ова изведба имала је значај културне новине. Освојени овом врстом уметности, студенти оснивају свој први хор при задрузи »Самопомоћ«

Прва особина овог почетног рада били су огроман елан и воља за рад. Карактеристичан је био састав чланства. Студенти запослени по мензама, заморени кондицијама и често најактивнији у студентском покрету долазили су после вечере и вредно вежбају. Ретко је који веровао у свој »талент«, ниједан није имао амбиције да изађе на даске, али се зато говорило од срца и пажљиво пратио сваки покрет, свака примедба диригента. Међу овим аматерима где су најређи били они са прецизним осећањем ритма, финим слухом или са познавањем нотне система, др. Вучковић нашао је најверније сараднике на ширењу ове врсте уметности. Приредбе хора »Самопомоћ« доживљују огроман успех. Без много разноврсности и нијансирања у изражајним средствима те изведбе се одликују спонтаношћу и искреном полетношћу.

У међувремену неки млађи песници почињу писати специјално за хор. Преко лета студенти, чланови хора, раде на оснивању хорова по унутрашњости. Хорови ничу по већим местима и најзабаченијим селима. Тако је, преко ове врсте уметничког изражавања, непосредног и блиског народу, могла изаћи на видело читава једна поезија која је до њега иначе тешко допирала. Одушевљење с којим је хорска рецитација примана у народу сведочи о једној правој глади за културом која код народа постоји. Сам хор београдских студената имао је три успела гостовања у унутрашњости (Шабач, Петровград и Ваљево), тако да је много допринео

стварнијем упознавању народа са студентском омладином.

За сам студентски покрет свај је хор значи много. Он је претстављао најживљу културну групу студената. Са развртком самог покрета и систематског и широког рада на културно-уметничком пољу, рецитативни хор добија нове задатке. Ти нови задаци обележавају другу фазу у развоју хора која почиње с прошлом годином када се поставља питање оживљавања културне прошлости. На репертоару хора имамо сада Змаја, Шантића, Јакшића и Кочића. И ако садржајно одговарају хорском облику, ове песме, по својој форми, претстављале су тежак задатак за хорско извођење. Неминовно се морало осетити извесна штурост и једноличност у начину обраде ових песама, у толико пре, што се морало журити са радом и што се при истом саставу хора ни су смеле уносити неке битне новине (музички елементи на пр.). Искусства са Јакшићевом

На липару« која није добро изведена и Змајевом »Јутугуци« која није сигурно савладана, иако врло успешно по замисли, та искуства поставила су пред хор једно важно питање: како подићи уметнички ниво хора. Закључак је био да се мора поћи путем савршенијег и разноличнијег извођења и да се у ту сврху мора извршити извесна селекција међу члановима. Да би се то што боље извело хор је припојен »Академском позоришту« које има више могућности на овакав рад.

Ове се године много говорило и дискутовало о томе како да хор испуни до краја свој задатак. Може се рећи да је труд уродио плодом. Хором ће убудуће управљати његов стари диригент г. др. Вучковић а за сам хор пронађено је решење које ће, по мишљењу свих, нас најбоље одговарати: створен је један мали хор од дванаест чланова који имају смисла и показује воље за рад. Такав ће хор моћи брзо да ради а његова ће извођења бити, свакако, на завидној висини. У случају потребе хор ће бити и прошириван.

Можемо веровати да ће, тако реформирани, хор наставити ону тако срећну традицију хорске рецитације код нас.

КУЛТУРНИ

Ритмика Жак Далкроза

Изложбе

Надежда Петровић

У Уметничком павиљону на Калимедану приређена је ретроспективна изложба ове велике српске сликарке. И овде се опазила једна немила а честа појава: недостатак интересовања међу младима. За нападати се је да то неинтересовање потиче из непознавања а не из рђавог расположења према њој, јер је Надежда Петровић, читавим својим сликарским радом а и својом општекултурном делатношћу, нама, младима, доста блиска. Надежда Петровић је свој живот провела у тешком раду на спајању чисто сликарског са општекултурним и може се рећи да је, када се имају у обзир прилике под којима је живела, скоро у томе и успела.

Значај и величина њена постају јасне тек када се баци поглед на земљу где је сликала, на тадању Србију у којој је сликарство било једна новост, где оно није престављало никакву потребу и где је — сем можда Крстића — она та на којој је било остало да му утире пут. И у таквим приликама Надежда Петровић је знала да се прва дефинитивно окрене париским сликарству. Ту је, свакако, њена највећа заслуга. Чудно је то и велико дело: једна Српкиња која — долазећи из такве средине — успева да асимилује богатство и префиненост париског сликарства. Тек је на тим чврстим темељима могла да изгради своје замашно сликарско дело. Једино се тако могла да ослободи царујућег аматеризма и скучености погледа свога доба (у сликарству) и да управу — као што то у Хрватској учинише Краљевић и Рачић — рад у исправном правцу. Она је у Србију пренела и ту утврђивала принципе нових школа модерног сликарства са великом истином о повратку природи као извору сваког сликарства.

Надежда Петровић је сликар по свом темпераменту; то се види и на њеним најслабијим платнима. Тај дух правог сликарства избија на свим њеним сликама. А поједине од њих носе на себи сву лепоту једног великог сликарства. Право је задовољство погледати те њене добре слике. Тада увиђамо сав њен таленат и све напоре које је требало да уложи у своје дело. А у целом свом животном делу, (Надежда Петровић је за време ратова које је водила Србија била болничарка. Тако је и умрла од пегавог тифуса) појављује се она као велики новатор у сликарству и као велики борац за остварење својих идеала.

23-И одржено је вече Жак-Далкрозове ритмике на Коларчевом универзитету. Многобројна посета сведочи о интересу који је владао за ову приредбу.

Жак-Далкрозове методе је позната као једна од најсвестранијих и најнапреднијих васпитних метода. »Дечијим часом«, који је најпре изведен, г. Лујо Давичо је то непосредно показао. Затим су са групом старијих ученика изведене неколико скица за позоришну инсценацију и један покушај синтетског приказа где су за један садржајан уметнички израз употребљени музика (клаирир и хор, рецитација и светлосни ефекти. На крају је одиграно, уз оригиналну музику, једно македонско коло. После »Дечијег часа« изложио је г. Лујо Давичо основне принципе Жак-Далкрозове методе:

... Све има свој ритам. »Ритам је израз реда и симетрије, продира кроз тело у човечије дух, прожима га и открива равнотежу читаве његове личности« каже Платон. Трагове старог грчког васпитања помоћу ритма, који се осећао у целом њиховом животу и уметности, потпуно је избрисао средиња век у коме се толико одвајао појам духа од свега телесног. Али је народ у забаченим крајевима задржао здрав ритам у својој музици, игри и песми.

XX век поново ствара услове за васпитање помоћу ритма. Швајцарац Емил Жак-Далкроз поставља 1903 године темеље своје методе и од тада је стално продубљава потпомогнут многим сарадницима. Своју је методу назвао Жак-Далкроз ритмичка гимнастика или краће ритмиком и засновао је на музици јер музика садржи елементе човечијег ритма.

Жак-Далкроз пребацује старом музичком васпитању исте мане које и старом васпитању уопште: уместо да се деца потстакну на самостално долажење до свести, на запажања, да се бодри њихова стваралачка снага, старо се васпитање обраћа скоро искључиво децијем памћењу, његовом смислу за подражавање. На супрот томе, он своју методу заснива на искуству које ученик стиче доживљајем: »најпре искуство а затим теорија«, најпре конкретна претстава а затим апстрактни појам.

Првенствена намера ритмике је да васпита за музички ритам. Касније се успоставља њен значај у општем васпитању. Стварање реда и хармоније покрета има свог одраза на ред и хармонију духа (који је зависан од спољних фактора). Потреба јединства тела и духа, каже Жак-Далкроз, осећа се нарочито данас где и у васпитању постоји јаз између свега интелектуалног с једне стране и телесног с друге — где се такозвана култура духа (наука и уметност) предаје сувише апстрактно а култура тела (гимнастика и спорт) без везе са духом.

Уметност код примитива чини компактну целину у којој су песма, игра, драма, по-

Ми м

Ми млади, ми бисмо жив
Живота, сунца, младости
Ми бисмо да нам кораца
И груди да нам кити р
Румен сунца да нам мил
И крила да нас радости

Ми велика дјеца!... Син
Ми што познасмо брзо
часове страха, понижења,
Ми бисмо хтјели
Да будемо радосни, вес

Но, чело нам се рано осје
И грло нам се загорчи
Младост смо капали свој
И горки су нам били је

Вјетрови облаке подижу
И муте наше хоризонте
То нам неко спрема све
То неко тражи наше глав
То неко хоће да нам жи
Изгори у вагри канонад

Другови драги, браћо, м
Колико вас год има кр
И ви сте другови мени
Пламен великог братств
Ми нећемо смрт! Ми не
Ми хоћемо живот! Ми

Велика дјела, подвиге
Пред нама будућност с
Да запјевамо снажно г
Пјесму радости, гјесму
Другови мојк!

Одбацимо старе мисли
Одбацимо све што на
Нек ладну све препреке
Пред лицем младости

Ми смо велика дјеца,
Ми смо поколење кој
Али за боље дане, за
Кадри смо много дати.

Ми млади, ми бисмо жи
Живота без страха, по
Ми хоћемо да будемо
Ми хоћемо да смо срећ
Ми млади!.....

езија уско повезане. Кроз ве
кове цивилизације та је цел
на изгубљена: свака се поједи
на уметничка грана одвоји
од друге. Многи су се уметни
ци удаљили од извора за ств
рање, губили су се у есте
ским проблемима и естетски
замршеностима...

Игра је такође доживела
декаденцу. Школа класично
балета гаји искључиво те
ничку виртуозност играча. Те
хника и форма постају циљ
себе а не сретство за уметни
ко изражавање. Али данас
граци осећају све више потре
бу да гаје садржајну игру
приснију везу са музиком.

Жеља Жак-Далкроза ни
само да се живот осети у
метности већ да се уметност
унесе у живот. Циљ ритмике
није да се човек посвети умет
ности. Она не базира на дуги
трајној вежби једне дисципли
плине већ подједнако развија
музичке и ритмичке покрет
играча, даје му могућност да
на основу стеног искуства
развије своје личне склоности

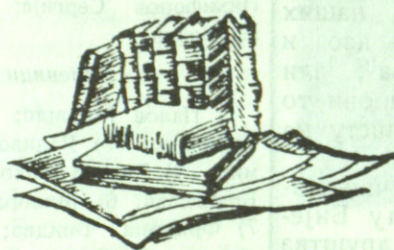
Г. Лујо Давичо завршава
жељом Жак-Далкроза да при
ципи ритмике буду уско
приступачни свима, да допр
несу остварењу генерација
чијем ће животу и односи
да завлада ритам и хармонија

LES CAHIERS DE JEUNESSE

★ REVUE UNIVERSELLE ★

Свих до сада изашлих 6 бројева могу
се добити преко редакције „Студента“
по цени од 4.— динара по примерку

Даве књиге

Уредништво је примило на
приказ следеће књиге:

Зденко Штамбук: Мрзим,
пјесме, Загреб 1938.

Душан Анђелковић: Вечно
жито, песме, Београд 1938.

Иван Бурин: Мана, стихови,
Софија 1938.

М. Фанин: Бугарска омлади
на и универзитет, брошура, Со-
фија 1938.

ПРЕГЛЕД

Позориште

Наше село на позорници

ВОДА С ПЛАНИНЕ

Комад од Плаовића и Ђоковића

БИЛАНС

прошле позоришне године у Паризу

До пре најкраћег времена, позориште у Паризу и уопште у Француској, није одговарало главним условима који оправдавају његов опстанак. Није постојало оне толико потребне личности између писца, глумца, режисера итд., с једне и позоришне публике с друге стране. Колико се то време разликовало од оних епоха у којима је била постигнута тако савршена присност. Такве епохе цветале су позоришта као што су грчка епоха, оредњевековно позориште или позориште шпанског златног века, могу још данас послужити примером новим позориштима.

У Француској је, после неуспеха који је преживела мелодрама, позориште све више губило публику тако да је стање за позориште постало веома критично. Позоришта која су се трудила да створе нешто ново била су принуђена да се затварају у све мање дворане, да цене местима све више подижу и да тако своја врата отварају само једном усомом крупну публику, често снововске.

Година 1937 доноси са собом доста промена. У материјалном животу позоришта и у могућностима реализације комада учињен је, за време те, за позориште одлучујуће године, велики напредак. Како се у целом свету а нарочито у Француској широки народни слојеви све више афирмирају као бранитељи и носиоци културе то се и у позоришту на њих све више рачуна. А и саме те народне масе се труде да организују једно њима блиско позориште. Најјаснији су за то докази велики успеси „Мати“ од Горког у адаптацији Виктор Маргерита и „14 јули“ од Ромена Ролана.

Неколицина француских редитеља је спремила (искористивши Сзетску изложбу и оне њене посетиоце који су дошли у Париз да виде „културу на терену“) неколико успешних комада и тиме још једном показали да је једна ренесанса позоришта у току.

То су неколико позоришних експеримената који су били приказани у оквиру изложбе: Кнегиња од Амалфија од Webstera, адаптација Еурипидовог *Несубе-а* и једна комедија од Gozzi-а. Затим два литерарна куриозитета, две лакрдије од Alfred Jarry-а.

Велика су позоришта дала једну серију комада, мање или више успешних. Јулије Цезар, Фауст, Ромео и Јулија, Фига-ова женидба, Jean Cocteau-ови „Витезови округлог стола“ Жерж Данден, комади *Vild-rac-a*, *Durtain-a*, *Mauriac-a* и „*Nu-tance*“ од Сервантеса као можда највећи успех. Сви ови комади говоре о већ старом и познатом француском укусу, о префињености којом француски редитељи износе дела на позорницу. Неколико имена међу редитељима дају наде да ће се ова започета ренесанса француског позоришта продужити. Они ће сигурно успети да са све културном француском публиком дигну француско позориште на један завидан ниво.

полетом одликује се песма „Копач угља“:

„Развијај се црно злато,
мјсј пијуче, биј!
Овде доле, у дну земље,
заробљени смо ми.“

Има у овој књижици, ту и тамо, још добрих стихова. Бурић треба да научи од Ботева како се пише за сељака, а од Смрненског о друштвеним супротностима.

Часописи

„Наша Стварност“ у другој години излажења

Дуго времена осећала се потреба за једним озбиљним часописом, који би окупио око себе све позитивне снаге нашег јавног живота. Покушаји појединаца пропадали су већ на првим корацима, или после неколико бројева. Појава „Наше Стварности“ претставља датум у нашој поратној публицистици. Већ првим својим бројем овај часопис је обећавао више од свих досадашњих покушаја. Линија коју је „Наша стварност“ поставила није одређена уским циљевима једне књижевне или политичке групе, она је широка и обухватна, приступачна свим јавним радницима старим и младим, којима лежи на срцу одбрана културе и прогрес човечанства.

Најновијим бројем (13—14) „Наша стварност“ улази у другу годину излажења. Поред кратких изјава о недавно преминулом дојану српских књижевника Браниславу Нушићу, овај број доноси неколико студија и чланака о актуелним питањима данашњице од наших најпознатијих научника и књижевника. Нарочито се истичу чланци: Влад. Симића (о потреби грађанског брака), Адама Прибићевића (о сељацима сликарима), Б. Седмака (Ратна привреда), В. Маслеше (О Светозару Марковићу), Паулине Албале, др. Јована Борђевића, др. В. Вучковића, Душана Матића.

Треба истаћи да од овог броја „Наша стварност“ почиње посвећивати пажњу оmlадинским питањима. У том погледу значајан је и за нас интересантан прилог Ратка Митровића о почецима нашег студентског покрета.

Од наших писаца у овом броју сарађују књижевним прилозима: Десанка Максимовић, Ошкар Давичко, Матић и Вучо, Н. Павлић. Песме Десанке Максимовић су значајан и симпатичан корак у њеном књижевном стварању.

Настављајући резину страних култура, „Наша стварност“ доноси у овом броју обилан материјал о културном наслеђу Француске.

Овај последњи велики двоброј (200 страна) значајан је и интересантан у сваком погледу. С правом се може рећи да је ово најбољи број овог нашег најбољег часописа.

Једна значајна књига

Томас Ман:

Опомена Европи

Ово последње дело великог немачког писца садржи три важна написа. Први, по коме је и цела књига добила своје име, претставља размислања једног мислиоца који губи веру у снагу својих идеја, у читаво човечанство. Једна врста дефетизма и поманкања храбрости, који долазе као последица пропасти либерализма у Немачкој и деловања црних, антикултурних снага доводи овог великог немачког мислиоца до чудних и парадоксалних закључака. Тако су на пр. народне масе (у које је изгубио поверење) кривци, иако добронамерни, кривци а уједно и прве жртве.

Ако овај први напис (који је и први написан) претставља велику кризу у раду Томаса Мана, други, о Шпанији, значи оздрављење. Трагедија Шпаније дала му је нових снага. И ту он пише ове толико значајне редове:

„Песник који се губи пред проблемом човека, постављеним под поли-

Крупни се догађаји дешавају у сеоској свакодневници. Село — некада идеализирано, Јанково село, ишчезло је из маште наших интелектуалаца. Економска стварност безобзирно намеће проблем сеоског живља, руши све илузије и у свој својој голотињи разоткрива оне друштвене односе, оне друштвене снаге које одређују правац сеоског живота.

Није никакво чудо што се данас друштвене струје и друштвена стварност села тумаче на разне начине. Док једни замрачују стварност мистичним фразама „стихије“, други самозадовољно констатују да је село „оаза“, далека од свега збивања, трећи неповерљиво дрхте од сеоског мртвила, — дотле се у селу израђује нов тип човека чију друштвену подлогу многи не виде или је виде делимично. Не може се рећи да слика Плаовић-Ђоковића припада оваквим интерпретацијама села. Шта више њихова искрена намера и њихова љубав према селу и његовој реалности очигледна је.

У срцу Шумадије, у једном селу нема воде, одн. има је загађене. Деца умиру од ње. Умире и дете јунака драме Станоја, човека чврсте воље, младог и орног да селу учини добро, да доведе воду — чисту воду с планине. Никакви други мотиви га не руководе већ да помогне селу и да чесмом подигне споменик свом умрлом детету. Али се томе противи претседник села. Он види ту „политику“, види рушење свога ауторитета и поткопавање власти. Узалуд уверавања Станоје да овде нема политике и да му је намера чиста као и вода коју доводи. Претседник неће да верује. У томе га још више подржава и сеоски ћата, човек низак, бескрупулозан, подао. Њихова власт је у питању и они се боре не бирајући средства. Претње, подмићивања, подметање, кварење водовода, па чак и крокодилске сузе карактеристична су средства борбе сеоског кмета који већ 15 година несметано и самовласно влада. Село ипак побеђује. Станоје који је до сада наишао у свом напору на неразумевање и потсмехе села (чему су главни инспиратори били сеоски властодршци) постаје јунак села. Његови напори на организовању задруге, на уједињавању сеоске омладине, на стварању једне колективне воље противу самовласти сеоских властодржаца кринувани су успехом. Село побеђује — вода тече.

Без политике и политичких интрига, само једним одлучним реалним примером, поштеном вољом да село има своју чесму — чисту воду, руше се неодговорни ауторитети, наметнута власт. Село је јединствено.

Тако дата слика не претставља, а по намери писца очигледно није ни гробала да претставља, једно дубље испитивање економских и психолошких појава у селу. Разуме се да је баш због тога и много што-шта остало нерасветљено. Сем ове воље и заједничких напора у одбрани интереса целог села ми не видимо ништа више. Економски узроци, диференцијација села, захтеви и потребе као и борба села на тој бази остале су по страни. Чиста вода и нечиста воља кмета, ћате, посланика и њихових трабаната главни су мотиви борбе, примарни сукоби у драми, али у животу, у сеоској стварности ипак су секундарни. Ти се мотиви уосталом не дају видети једним летимичним погледом.

Сцене су живе, готово бљештазе. Слика за сликом тече неусињено, спонтано и весело. Сукоби су духовити и онде где би се очекивали прави правци сукоби. Они нису драмски, они су балкански, сеоски, србијански. Простодушно, готово братски, дижу се столице, прети се тучом а онда са вештином својственом нашем поштом и бистром сељаку прелази се на борбу речима, борбу заједљиву, духовиту и простосрдачну од стране старога Николе, (Раденковић). 2 пакосну и увређену од стране ћате. Смех на позорници тако заразно прелази на публику да се између позорнице и публике осећа једна спонтана „нашка“ повезаност. Ипак осећа се недостатак драмске рутине. Понегде влада детаљизирана сцена, понегде брзи прелаз, брзи и летимични поглед преко догађаја.

Госп. Никачевић је у улози Станоја био изванредан. Са дивном убедљивошћу дао је он нашег сеоског типа, тврдоглавог у своје инстинктивном поштењу. Госп. Раденковић, као и увек уосталом, доминира својом искреном простодушном улогом. Може се пак пребацити ћати да је у својој игри и сувише, готово интелектуалистички потенцирао свој ћатински карактер. На крају желимо да похвалимо и напоре младог и симпатичног глумца, иначе нашег колеге Јунуса Међедовића.

Ј. Б.

Један успех Културног одбора

Одбор студентских културних удружења успео је да издејствује код Управе Народног позоришта повластице за све студенте. Повластице су следеће:

Код Споменика — фотеље другог реда, седишта партер и фотеље на балкону I гал. 1/4 (једну четвртину цене, а остала места изузев III галерије и последње у 1/2 (половину) цене. За претставе у згради „Мањез“ на Врачару — фотеље II реда и ложе у 1/2 (половину) цене.

Издавање ових повластица вршиће се на овај начин: Културни одбор ће сваког понедеоника обавештавати студентска удружења о репертоару у току недеље, а управе удружења ће одредити дежурне чланове којима ће се студенти пријављивати за повлашћене карте. Карте се могу добити и у аули Правног факултета свакога дана од 11 до 11^{1/2} часова.

Студенти и студенткиње, ове повластице допринеће дизању културног нивоа студената. Зато

Посећујте позоришне претставе.
Проширујте своје културно знање.
Помажите рад Културног одбора.

тичким видом, није само издајник ствари духа на корист неких интереса, већ је такође и изгубљен човек. Његова је попласт сигурна. Он ће изгубити своју стваралачку снагу и неће створити ништа трајно. Трећи есеј претстављају медијације о социјализму и хришћанству. Књизи је додато и познато писмо Томаса Мана ректору универзитета

у Бону поводом брисања имена великог писца из реда почасних доктора.

Читава књига, и поред својих нејасности, показује да је Томас Ман стао на страну културе, да у свему следи светле традиције немачког духа. А ко је за то и био позваниј од Томаса Мана.

Ди...
ели,
е.
мјели
ијеће,
е косе,
носе.
ода!... Ми млади!
...
ком брига
горких трава.
ловима штурних књига.
ан и јава.
...
ине
гробне,
...
де
ди!
радове и села,
вама брат.
наше груди.
...
дјела!
...
пјехе многе!
...
гоге,
сти —
...
де старе, старе вјере,
ја.
адну све баријере
ред оним што нас спаја.
...
земље,
...
дућност нашу
...
ели...
глади.
весели
смо млади.
...
П. Ранковић

МЛАДЕ БУГАРСКЕ ПОЕЗИЈЕ

Иван Бурић:
Мана, песме

Софија 1938

Бурић је, као и Стрелков (о чијим књижици „Ерана“ писали у 7 нашег листа) оmlадинац и књижевник тек на почетку. Непрва књига „Мана“ одликује тим особинама једне почетничке стихова: тешкоћа у савлађу израза, непознавање друшних компонената о којима се и висок и самоуверљив тон јим песник говори. Књига је ђена сељацима (и ту има мало гтизма) и писац од њих оче-последњу реч о својим песма-ер оне описују живот и патње-а. Међутим из онога што је овде рекао о селу излази да ла која сељака притискују по-од природних елемената. То је и недостатак његових песама.

Иако почетник, Бурић неким и стиховима обећава да ће даље ствари. То се види из песме „Да узјашеш трактор“ чији је ак искрен и убедљив:

„Узјашеш трактор с радочињу
га пустиш пољем да се вине,
метала његовога глатког
а сунце првено отсвине.“
...
оћом изражаја и младачким

Спорт

СМУЧАРСКО ПРВЕНСТВО Универзитета за пехар г. Ректора

Још Београд није ни осетио зиму а по аулама факултета, по домовима и мензама појавиле су се плакате с прекрасним зимским пејзажима и смучарским приликама, које су својим дугачким даскама шарале снежне падине.

ПРВИ УСПЕХ ПЛАНИНАРА: ПЛАКАТЕ

Никада ауле и домови нису видели лепше плакате а никада ни одзив за ову врсту спорта није био већи. То су »Планинари« с пуно успеха пропеглали своје смучарске колоније на Копачнику. Смучарски спорт, докле слабо раширен на Универзитету, почео је да стиче све више присталица. Шездесетак учесника колонија, од којих је већина први пут ставила дугачке даске на ноге, постали су највећи поборници тога спорта. Нико од њих није сањао да на температури — која је често пута достижала и минус 20 степени — може да се развије такав живот, који је — по речима једне учеснице — био лепши него на многим и многим летњим колонијама. После јурнаве преко падина Копачника, које је природа обукла у најлепше рухо, враћало се у дом професора Ивановића, где су песма, хумор и играчка с тешком муком уступали једно другом месту. Најлепше је било то што су студенти и студенткиње радили све сами: од стругања и цепања дрва, па до кувања и прања судова можда не увек са савршеним успехом, — јер је многим то био први рад сличне врсте али ипак увек с вољом, хумором и смехом. О дивном животу те колоније сведочи нарочито то, што су многи из (студентима скупог) »Дома Српског планинског друштва« жалили што не могу да дођу на нашу колонију, јер нема довољно места. Али се »Планинари« нису зауставили само на томе. Они су замолили г. ректора др. Драгслава Јовановића да се прими покровитељства смучарских утакмица за првенство Београдског универзитета, које су требале да се одрже у Београду. Оне су, нажалост, услед рђавих снежних прилика, мрале да буду премештене на Копачник. Г. Ректор, схвативши значај по здравље, а и лепоту смучарског спорта, не само да се примио покровитељства, него је покљонио и пехар за победника у дугом трчању, а г. Декан Медицинског факултета је обећао пехар Савета Медицинског факултета за победника у алпској комбинацији (смук и слалом).

УТАКМИЦЕ СУ ОДРЖАНЕ НА КОПАЧНИКУ

Само смучарске утакмице су одржане 25 и 26 фебруара на падинама Сувог Рудишта, највећег врха на Копачнику, по прекрасном времену и идеалном снегу, те су такмичари могли потпуно да изразе своје знање. Такмичило се у дугом трчању на 18 км. и у алпској комбинацији.

У дугом трчању на 18 км. победио је талентовани смучар, колега Драгић Владимир студента права и према томе постао

првак Универзитета за ову годину и однео пехар г. Ректора. Друго место је заузео колега Глишић Драгутин студента технике.

У алпској комбинацији (смук и слалом), у којој долазе до изражаја знање и техника, победио је опет колега Драгић и однео за ову годину пехар Савета Медицинског факултета. Други и трећи пласирани су колеге Крстић Стеван и Глишић Драгутин.

ПРВАК УНИВЕРЗИТЕТА — ВЛАДИМИР ДРАГИЋ

Колега Драгић не само да је заузео прва места у универзитетском првенству, већ је такође постигао врло добре резултате у првенству београдско-зимског Потсавета, где је наступао за Удружење студента планинара.

Драгић се у томе првенству пласирао као први у слалому, други у алпској комбинацији, а трећи у дугом трчању. Поред тога одржане су и штафетне утакмице, на којима је штафета »Планинара« подбацила, услед болести неких такмичара, али је том приликом колега Драгић постигао боље време него сви остали такмичари, који спадају међу најбоље у Београду.

Пинг-понг турнир за првенство БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Средином фебруара УСП је организовао пинг-понг турнир за првенство Београдског универзитета. Интересовање је било велико — преко 40 учесника.

Резултат је следећи:

а) *господа појединци*:

1) Петерфи Јулијус; 2) Лајош Лајко; 3) Милан Лазих и 4) Раф. Михајловић.

б) *даме појединци*:

1) Кармен Жуљ; 2) Грета Рајтингер.

в) *дубл господа*:

1) Петерфи—Лајош;
2) Михајловић—Лазих.

IV ЗИМСКА КОЛОНИЈА УСП-а

Воз, стан, пренос ствари, огрез 150 дина. Пријаве до 18 марта у просторијама Удружења, свако вече од 6—8. Стари Универзитет — мала врата до »Империјала«.

УСП поново организује у зимском базену Крменовића (Душанова ул.) *пливачке тренинге*, и то уторником од 6—8 у вече за студенте, а четвртом од 2—5.30 по подне за студенткиње. Цена 5 дина.

Улазнице се добијају у просторијама Удружења или код повереника по мезама и домовима.

СТУДЕНТИ технолози на излету

Код студената технолога до сада није било јединства. Управа је била израз половине студената а друга половина била је у немогућности да ради у Удружењу. Ове године остварено је јединство и код технолога, одбачене су све ситне размирице и несуглазице и створена је јединствена листа која је на скупштини била једногласно примљена. — Нова управа показала је велику вољу за рад. Направљен је први излет у Борово и посета фабрици обуће »Бата«. Имали смо прилике да видимо велику и модерну фабрику где се ради по најмодернијем систему. Мада нас је више интересовао сам рад у фабрици, они који су нас водили више су се задржали показујући нам своју администрацију и организацију рада, уносећи у све то пропаганду и рекламу. То нам ипак није било од штете јер смо видели како једна велика фабрика »води« рачуна о својим радницима, везујући их што више уз себе. Израчунато је за сваког појединца колико му треба за живот и то: колико за храну (ако се храни у друштвеном дому, који држи власник фабрике), колико за стан (ако станује у кући, чији је власник — власник фабрике), колико за биоскоп (ако иде у биоскоп, који је власника фабрике) и сличне ствари. Интересантно је све ово, јер скоро сав новац који радник заради опет иде у руке онога од кога је и добијен а који на њему опет профитира. Одређујући тако за сваког колико му треба за живот, израчунато је да скоро сваки радник може и да штеди. То нам је изгледало невероватно али у прорачуну који фабрика води — тако стоји. Чим смо стигли код »Бате«, узели су нам мери ногу и сад се многи надају да ће их »Бата« једног дана изненадити једним паром ципела, јер су узели и адресе од нас (осим ако нам не пошаљу неку рекламу)!

Први заједнички излет студената технолога врло добро је успео.

Успех студентске забаве у Крагујевцу

Прилике под којима живи већина крагујевачких студената су заиста врло тешке, можда теже него што се може претпоставити. Махом синови радника, сељака и сиромашних грађана, немају често пута ни толико сретстава да би могли редовно плаћати школске таксе и испите. Знајући пак да се индивидуалним путем њихов положај не може поправити крагујевачки су студенти — и поред многих сметњи — предузели неке акције, чији је резултат једна успела студентска забава (22 јан. 1938 г.).

По свом пробраном програму, према реду и расположењу који су владали на забави, она је у сваком случају успела. Почев од поздравне речи колеге Манојловића, интелегентног актуелног рапорта Јовановића и Л. Папандопулос, преко добро изведеног скеча »Грофица Елвира«, па до хорске рецита-

Шта смо урадиле

Мисле и различите потребе захтевале су да се оснује Удружење студенткиња, које последњих година, корак по корак, али сигурно решава постављене задатке. Неопходно је било помоћи студенткиње које економски најгоре стоје, пружити удобан живот онима чији су приходи тамај довољни за скроман живот, подићи културни ниво свих нас и најзад створити више могућности за разоноду и спорт. Све ми спремамо испите, интересујемо се развитком науке радимо по стручним, културним и економским организацијама, пратимо све актуелне догађаје, и с много воље и вере у успех боримо се кроз наше удружење за лакши и садржајнији живот. Није лако било подићи Дом, свака од тих светлих и топлих просторија одузела је много времена и рада ранијих генерација и читава зграда је симбол воље и истрајности студенткиња. Ушле смо у нашу кућу да започемо нови заједнички живот и искористимо најбоље све што смо створиле. Као што се Дом није могао засидати одједном, ни друштвени живот у њему у својим најлепшим облицима није се могао појавити преконоћ. Прошла је година дана у прилагођавању, за годину дана спечено је много искуства, а што је најважније, показало се много добре воље за рад, за стварање другарства и топлине у Дому. Данас све ми осећамо међусобну блискост, љубав и бригу за Дом. На нашим зидним новинама сарађују све, оне су одраз свега што нас интересује, кроз њих стотина одушевљено поздрављамо напредак науке, мир и ослобођење жене. Заједнички стварамо библиотеку и, поред 3.000 дина, што је Удружење издало за најбоља дела савремених и класичних писаца, дајемо своје прилоге у новцу и књигама да што пре дођемо до солидне књижице. Апелујемо на све студенткиње да потпомогну ову нашу акцију. Заједничко читање књига, новина и часописа упућује нас на дискусију и сваки даном све јаче нас вежу исте омладинске жеље, да дамо од себе и примимо све што је најбоље у животу.

Али, решивши један задатак, Удружење мора напред. 350 студенткиња окупљено је у нашем Удружењу и сваки даном тај број расте. Могућност за материјално помагање чланова је све већа. Већ сада свака студенткиња наилази на одзив Удружења кад се нађе у материјалној невољи, и добија моралну подршку у свакој другој неприлици. Од ове године 10 студенткиња запослено је у нашем Дому за бесплатну храну, а кондиције и послуживања по славама раздају се према стварној потреби колегиња. Журимо да отплатимо Дом да би ускоро сав вишак прихода употребити на помагање наших чланица. У исто време и културни рад Удружења се проширује. Новооснована Културна секција са преко 20 чланова, најсавесније је схватила

ције Шантићеве »О, класје моје« (која је на захтев публице рецитована два пута) — приредба је била на висини. А бруто-приходом од 9200 дина крунисани су напори крагујевачких студената.

Крагујевачки студенти су уверени да су симпатије грађанства после ове забаве на њиховој страни. То сведочи особито анкета коју су покренули на забави. На питање: »Треба ли одобрити студ. удружење у Крагујевцу« — 598 гласова било је »за«, а само два — »не«. Ваља напоменути да је анкета вршена тајним гласањем...

Студенткиње нам говоре

овој задатак. Секција је приредила у овој години седам друштвених састанака и сваки од њих представљао је по корак у напред. На састанцима су држани реферати о научно-културним и другим проблемима, који нас као интелектуалке и жене интересују. Посета је све већа. Сасвим је разумљиво да су, уз остала питања, велики број студенткиња интересовали реферати о положају жене по нашим крајевима, и да свака жели да чује како живи жена у Црној Гори, како у Словеначкој а како у Србији. Или, зар није јасно што се све интересујемо за предавања о најстрашнијим болестима што које народ, кад смо све ми ако не стално на њиховом удару, а оно сведочи њихових жртава. Нарочито дубок утисак је оставило антиратно вече, језиви догађаји из светског рата, поразна статистика погинулих и унесрећених и на крају сложено и одушевљено поздрављена песма мира и братства. Да рад буде што успешнији Секција је, користећи се скоро приређеном анкетом, израдила читав план предавања и разделила поједине реферате; а да би нам састанци били живљи наставићемо са читањем слободних књижевних састава, песама, приповедака и репортажа, продужићемо са рецитацијама и певањем уз клавир и гитару. Сваке суботе у 5 сати у Дому приређујемо друштвени састанак на који нам долази све више чланова и на који би требало да дођу све студенткиње, јер им се пружа прилика да нешто науче и да се забаве.

Спортска секција Удружења је мало оживела. Углавном се преко зиме играо пинг-понг, и на том пољу ових дана постигле смо један успех. Једна чланица нашег Удружења освојила је на женском турниру прво место на Универзитету а треће место Београда. Чим дође пролеће наставићемо са играњем одбојке и заједно са осталим спортским студентским секцијама приређиваћемо излете.

Показало се да многе студенткиње имају омисла за хумор и то смо искористиле за приређивање веселих вечери у Дому. Први пут нам је посета студенткиња ван Дома била прилично мала, али се временом повећала. У ред наших приредаба долазе и матине-а. Како нас материјална корист није могла руководити да их и даље приређујемо, јер су приходи врло мали, а да би имало омисла да их и даље одржавамо морали смо их реорганизовати. Све смо желеле да проведемо неколико часова у игри и добром расположењу са својим друговима и да би то остварили изнели смо улазнице за студенте.

Удружење од скоро ради на том да успостави сарадњу са женским организацијама, нарочито са Удружењем универзитетски образованих жена. Кроз наше Удружење ми се обавештавамо о покретима и успесима жена у нашој земљи и ван ње, и свакако да нас те промене не могу оставити равнодушне. Ми желимо да се чврсто повежемо са удружењима с којима морамо иступати у одбрани и борби за права жене. Пре или после, као свршене интелектуалке, наставићемо рад кроз та удружења све до остварења наших захтева.

Из свега овог види се да радимо, морамо признати да у том раду и грешимо, али све већи број нових снага, све више воље и искуства доноси нам све чешће и веће успехе. Радујемо се сваком новом члану нашег Удружења, јер ћемо једино онда кад све будемо окупљене моћи остварити све наше задатке.

Студенти у Немачкој

Реферат колеге Карла
Крајзера на конференцији
С. С. З. у Паризу

1931 године број немачких студената је био 128.537. До 1936 тај је број опао на 68.413. На хиљаду становника долази један студент, док је 1931 било два. (У Сједињеним америчким државама тај број износи шест.) Различити су томе узроци. Прво, уведен је „нумерус клаузус“ за студенте Јевреје и за оне који су обележени као левичари. Осим тога је девојкама врло ограничен приступ на Универзитете. Данас њихов број не сме да пређе 15% целокупног броја студената уопште. Треће, сви они који желе да ступе на Универзитете одабирају су са пажњом. За приступ на Универзитет постоје три услова: спортске способности, зрелост карактера и оданост идејама национал-социјализма. Као и некада, највећи број студената потиче из редова чиновника док је број оних који долазе из радничких и нижих чиновничких слојева у опадању.

Од 1933 на овамо било је „рашчишћавања“ међу професорима; тј. отпуштени су сви професори Јевреји и левичари. Међу њима има научника светског гласа, који су продужили свој рад на енглеским, америчким, турским и другим универзитетима. На њихово место су дошли млади професори, национал-социјалисти, несумњиво одани режиму, али који немају широко и признато знање својих претходника. Студенти их зову „политичким професорима“.

Ова именована постају разумљивија када се зна да су с овим новим професорима уведени и нови програми на универзитет. Више се пута десило да су се на познатим универзитетима као што су Хајделбершки и др. морала укинути предавања из математике, јер није било стручних професора. Насупрот томе су уведене потпуно нове науке. Таке су у најновије време основане катедре за ратну науку, за науку о расама и геополитику. Осим тога су уведена за све студенте посебна предавања којима је циљ да студенте учврсте у идејама национал-социјализма; међутим су студентима забрањена слободна расправа и постављање питања. Они морају да без критике приме све што им се каже. Укинута је слобода мисли.

Наука није свуда потпомагана, по научним традицијама немачког народа. Данас се о науци има сасвим друго мишљење него пре четири године. Тако се на пр. не сматра више за једину дужност теолога да се бави питањима свог факултета; од њега се тражи да се осећа чланом „Божјих јуришних одреда“, „Франкфуртска Газета“ писала је ове године да ће наставници филозофи морати да чекају десетак година да нађу службу. 1931 год. је број медицинара био 30.000 док их ланске године није било више од 22.000, а ове само 20.000. Само међу бившим ратницима је било прошле године више од 10.000 незапослених правника. Сваком другом студенту права, сваком трећем студенту медицине претстоји незапосленост.

Друге су прилике за студенте политехнике. Од како се Немачка оружја тражња машинских и авионских инжењера је велика. То су још једне професије које дају наду на запослење. Али студентима постаје све јасније циљ образовања на политехничком факултету. Непрестано се воде дискусије о томе чему управо воде бактериолошка преда-

вања на којима се учи како би се разрушиле велике вароши као Париз или Лондон. Већина студената мисли да ова предавања воде само спремању рата. Из истог су разлога предмети који не стоје у вези са наоружањем занемарени. Многи студенти увиђају да је рат једино што су шефови држава у стању да им пруже. Ово их откриће доводи често до очајања и због себе и због будућности Немачке. Тако је син једног врло истакнутог национал-социјалистичког вође буквално плакао пред својим друговима — толико је био разочаран што је један претставник Фронта рад. препоручивао омладини у свом говору да се пошлети официјерској служби.

Овај је млади човек у томе говору видео само потврду онога што је могао чути у говору министра просвете Др. Руста. Др. Руст је себи честитао што је три четвртине свршених матураната изабрало војну струку, ступивши у Рајхсвер и јуришне одреде или у С. С. трупе. Многи студенти у овоме виде деградацију немачке науке, снижење културног нивоа немачког народа, скучавања слободе студирања и научног испитивања.

Недостатак слободе у студијама огледа се и у томе што студенти морају да буду чланови „Дојче Студентеншафт“ и по могућству још којег од многобројних национал-со-

цијалистичких студентских удружења. Укинута су све друге студентске организације, чак и удружења са тако богатом традицијом као што су „Буршеншафтен“ и „Ландсманшафтен“ и друге. Учињен је један чисто формални изузетак за удружење католичких и протестантских студената, али је њихов рад врло ограничен и нагледан са неповерењем. У Немачком студентском савезу (Дојче Штудентеншафт) и у другим организацијама претседници се постављају а не бирају и безброј се путе смењују. Они једини одлучују о унутрашњем животу и активности удружења. Од чланова се захтева да слушају и да се покоравају издатим наредбама.

Обавезно је и строго контролисано учествовање на манифестацијама студентских организација. За неучествовање су казне врло строге и иду чак до искључења са Универзитета. Овакве обавезе одузимају студентима много времена за учење. Овакав се начин васпитавања не допада ни присталицама режима. Сви желе да се ослободе стеге и да по вољи могу изабрати удружење које одговара њиховим тежњама и потребама и желе да својим удружењима дају правац. Сви су против укидања слободе мишљења и удруживања.

(Наставиће се у идућем броју)

Одашке Међународног савета П.С.О.К.-а

Други Светски ОМЛАДИНСКИ КОНГРЕС

одржаће се у Њујорку
августа обе године

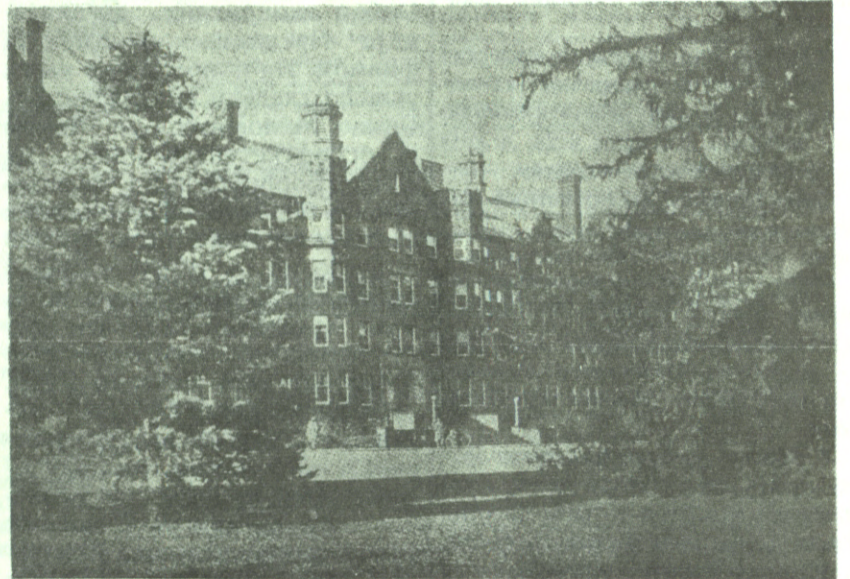
За време конференције омладина земаља Централне Европе, одржан је у Прагу VII састанак Међународног савета Покрета светског омладинског конгреса, на коме су присуствовали претставници националних комитета и међународних организација које сарађују у Покрету. Главна тачка дневног реда била је дефинитивна редакција програма Другог светског омладинског конгреса који ће се одржати у Њујорку 16—23 августа 1938.

Савет је примио извештај Међународног секретаријата из кога се види да су у Међународни покривитељски одбор за Конгрес у Њујорку, у коме су већ била заступљени државници и познате личности раз-

свију земаља. Исто тако биће покренут и један месечни билтен омладине Централне Европе.

Идући састанак Међународног савета одржаће се у Лиону 14 и 15 маја. Г. Претседник Ерио, претседник општине Лиона и члан Покровитељског одбора Конгреса у Њујорку учествоваће врло вероватно на овоме састанку Савета.

Од стране Београдског омладинског мировног одбора, на VII састанку Савета у Прагу присуствовала су два делегата. Другог дана заседања Савета дебатама је председавао наш делегат, чиме је на видан начин Међународни савет одао признање раду нашега Мировног одбора.

ВАСАР КОЛЕЏ У ЊУЈОРКУ КОЈИ ЈЕ СТАВЉЕН НА РАСПОЛОЖЕЊЕ ДЕЛЕГАТИМА ИЗ ЕВРОПЕ

них земаља, ушли и г. Сандерс министар спољних послова Шведске, и г. Мартинес Барно, претседник шпанског Кортеса.

Савет је поновио свој позив свим организацијама које раде за Мир, да узму учешћа на грандиозном скупу какав ће бити Други светски омладински конгрес у Њујорку.

Савет је такође решио да достави свим међународним организацијама и Националним одборима, као и организацијама које још не учествују у Покрету, дневни ред и програм Конгреса, који се састоји из следећих тачака:

Политичка и економска организација Мира.

Економски и културни положај Омладине и њен став према Миру.

Верске и филозофске основе Мира.

Улога Омладине у међународном животу.

Новости које су поједини делегати дали о припремама за Конгрес у Њујорку, које су у појединим земљама већ доста поодмакле, показују да ће на њему бити заступљени најшири слојеви омладине, као и да ће дискусија бити документована и плодна.

Најзад је Савет одлучио да створи једну Светску омладинску агенцију, која би имала за дужност да даје информације о положају и раду омладине

НЕМАЧКА ПРОТИВ НЕОРГАНИЗОВАНИХ СТУДЕНАТА

Под насловом »Die Freien Studenten müssen verschwinden« (Неорганизовани студенти морају ишчезнути), централни орган нацистичких студената »Покрет« објављује у уводном чланку да је крајњи час »да типови који нису организовани морају ишчезнути са немачких универзитета« и да сви студенти требају постати чланови студентских нацистичких организација.

ПОЉСКА ОСТАВКА РЕКТОРА ЛАВОВСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

После многих покушаја да спречи увођење »гета« на свом универзитету, ректор Лавовског универзитета поднео је оставку. У вези са својом оставком, ректора г. Кулжински, објавио је једно писмо у коме описује терор који т.зв. националисти врше на пољским универзитетима.

Положај ректора Лавовског универзитета преузео је досадањи ректор који је одмах по свом ступању на дужност увео »гета«.

РУМУНИЈА УКИДАЊЕ УНИВЕРЗИТЕТСКЕ АУТОНОМИЈЕ

Међу првим мерама које је предузела нова влада патријарха Кристее је укидање Аутономије универзитета. Како су у већини универзитетских центара а нарочито у Букурешту, стручна удружења у рукама фашистичког организације »Totul pentru tara« (Све за отаџбину), бивше »Гвоздене гарде, која је у своје време убијала студенте и професоре, то је ова мера уперена противу њих.

ШПАНИЈА ПРЕД КОНГРЕС У. Ф. Е. Х.

Шпанска штампа објављује следећи интервју са кол. Мунозом Суај, главним секретаром Федералне уније шпанских студената:

»Ми морамо учинити сваког студента свесним мисије и задатака који им намеће наш рат и наш друштвени живот. Сваки студент мора постати друг, васпитан у духу одбране наше нападнуте отаџбине и наше народне владе.

Васпитање студената било је одувек главни задатак наше организације али данас ми желимо да тај рад проширимо и да му посветимо најбоље наше снаге. Студенти са својом спремом могу да буду данас борци за културу — против неписмености, за просвећивање радника, сељака, читавог радног народа. Али не треба да паднемо у заблуду и да верујемо да ћемо студенте васпитати једино зборовима, политичким конференцијама и моралним саветима. Чинити то, значи окренути леђа стварности. Ми морамо тражити, организовати и пронаћи методе како да васпитамо студенте са методама.

У августу ове године одржаће се у Прагу, у оквиру прославе двадесетогодишњице Чехословачке Републике, конгрес Свесловенског Савеза медицинара. На Конгресу ће узети учешћа претставници студената медицине из Чехословачке, Бугарске, Пољске и Југославије. Главни део Конгреса биће испуњен стручним рефератима из свих области медицинских наука као и разговорима око што чвршћег повезивања медицинске омладине словенских народа.

Енглески студенти за политику г. Идна

Приликом дискусије о спољној политици која се после оставке г. Идна развила у дебатним клубовима свих високих школа Велике Британије, огромна већина младих интелектуалаца изјаснила се одлучно за политику коју је предлагао г. Идн — за колективну безбедност, за Друштво Народа и примену чл. 16 пакта, против индивидуалне капитулације пред тоталитарним државама.

Једна велика делегација студената имала је прилике да у Доњем Дому изрази свој негативан став према покушајима г. Чембрлена, који — по њиховој резолуцији — претставља опасну слабост према државама нечланицама Друштва Народа.

ОМЛАДИНО

Уједини своје снаге у борби за Мир, за светлост и бољу будућност.

Прва скупштина и избор Управе Потпорног удружења одржаће се 18 о. м.

(Из канцеларије Ректората)

Ректорат Универзитета у Београду, на основу решења универзитетске управе од 9 ов. м. а сходно чл. 63 Правила потпорног удружења студената Београдског универзитета, објављује овим сазив прве скупштине Потпорног удружења.

Скупштина ће се одржати на дан **18 о. м. у 17 часова**, у Физичкој сали нове зграде Универзитета са следећим дневним редом:

- 1) Отварање скупштине.
  - 2) Избор секретара и два оверача записника, односно бројача гласова.
  - 3) Избор девет чланова управног одбора и пет заменика.
  - 4) Избор пет чланова надзорног одбора и три члана заменика.
- За одржање скупштине потребно је присуство од најмање 74 делегата. У случају недовољног броја делегата, скупштина ће се одржати на истом месту и у исто време са истим дневним редом, на дан 26 марта тек год. без обзира на број присутних делегата.

На скупштини могу учествовати само делегати снабдени уредним пуномоћјем, које ће примити од дотичних деканата. Списак изабраних делегата биће објављен на званичним таблама односних деканата.

Делегати који не упишу семестар не могу добити пуномоћје; на њихова места долазе делегати-заменици, изабрани на истој исти, а који су редовно уписали семестар.

Сваки делегат на скупштини има право само на један глас, који се може употребити само лично.

Избор чланова управног и надзорног одбора врши се на основу предложене листе таним гласањем — листићима. Изабрана је она листа која добије највиши број гласова.

У случају да буде поднесена једна листа, сматра се да је та листа изабрана и избори се неће вршити. Такав случај констатоваће ректорат и објавити изабрану листу управног и надзорног одбора 17 маја у подне.

Листе за избор управног и надзорног одбора треба поднети ректорату најдаље до 15 ов. м. до 12 часова. Доцније поднесене листе неће се узимати у обзир.

Свака листа мора садржати имена чланова за управни (девет чланова и пет заменика) и надзорни одбор (пет чланова и три заменика). Поред сваког кандидата мора се назначити број његовог ђачког листа, пуно име и презиме, факултет коме припада и његов својеручни потпис.

Кандидатске листе предлажу 30 предлагача-делегата. Предлагачи морају листу својеручно потписати и ставити број ђачког листа.

Ниједан кандидат не може бити предлагач, а ниједан кандидат или

предлагач не може бити кандидат или предлагач на некој другој листи.

Листа ће се звати по именима својих носилаца.

Скупштином руководи претседник кога одређује ректор универзитета. Ректор ће одредити и чланове верификационог одбора за испитивање пуномоћја делегата.

Из Културног одбора

У месецу марту одржаће се следеће приредбе у физичкој сали: Предавање о Кини са филмом (приређује Одбор економских организација). Вече посвећено Радоју Домановићу (приређује Централни одбор стручних студентских удружења на Филозофском факултету); Књижевно вече српских сељака књижевника; Вече народне поезије; Вече правника; Затим приређују приредбе агрономи, педагози и биолози (У спомен Ј. Пиланчића).

15 овог месеца приређује Одбор економских организација Предавање о Кини са филмом. На приредби ће узети учешћа следећи предавачи: Др. Сима Милојевић, са темом »Географске слике Кине«, Др. Јован Ђорђевић који ће говорити о борбама за националне уједињење Кине, Др. Милош Радојковић са темом »Кина и велесиле«. Поред овога ће Г. Пјер Крижанић нацртати једну карикатуру и приказаће се један актуелни филм о Кини.

Обавештавају се она студентска удружења која намеравају да у месецу априлу одрже неку приредбу у физичкој сали да програме доставе преко својих делегата Културном одбору још месеца марта како би се могао израдити план приредби за месец април који се мора предати професорском одбору најдаље до првог априла.

Крајем овог месеца одржаће се у Љубљани скупштина Савеза Медицинара Кр. Југославије. На дневном реду скупштине је у првом реду попуњавање Медицинског факултета у Љубљани. Затим употпуњавање клиника Загребачког Медицинског факултета, размена студената медицине и сва остала питања која задире у интересе загребачких, љубљанских и београдских медицинара као што је нови закон о лекарима.

НЕШТО МАЛО с „Оне стране“ МОСТА

Другови из Београда се љуте на нас: — Шта ви, Земунци, стално кукате, увек имате и неке екстра-тешкоће, на зборовима, на скуповима вама никад није право — стално сте незадовољни.

А у то време ми смо лађом путовали у Београд, хранили се по кухињама, малим делом учествовали у културним манифестацијама, ишли на мобу нашим колегама у Београд.

— Земун је наш Хајделберг, по непућенима; Земун је »мочвара« по нама, који смо били одвојени од библиотека, домова, предавања, културних приредби.

Почели смо нешто. Најпре мало, несигурно, са сумњом у успех. Без традиције. Прорадила је мена, стидљиво, у једној споредној улици Земун, после се селила по Земуну тамо амо и укотвила се у Дому — близу факултета. Тридесет сиромашних студената ослобођено је бриге за хлеб. А велики број студената има здраву и добру храну.

Недељом у вече не можете вечерати у великој, светлој трпезарији. Силази се низ степенице и у кухињи, крај топлог шпорета, за једним столом, готово »с ногу«, поједе се вечера.

Горе у трпезарији трешти музика... Управа се не брине само за стомак, него и за разоду. Игра се...

Удружења наша су активна... Табаци, питања, књиге — све се то издаје, прештапава. Читаоница удружења ври. Игра се шаха, читају листови, зидне новине; дискутује се...

Али то није све. Удружење приређује предавања. Третирају се привредни проблеми, кадраж и са дискусијом. То ипак није доста. Развијен културни живот се не ствара одједном, нити се може пресадити. Не. Он ниче из потреба наше средине.

Имамо и своје зидне новине, једне у Удружењу, једне у менизи. Као агрономи, добри књижевници баш нисмо, али и поред тога наше новине кипте духовитостима, песмама, стручним чланцима, и свим проблемима који интересују нас као омладинце...

... Свакако један од највећих наших успеха биће наш Дебатни клуб. Биће он сретство како да упознамо у прочуимо све проблеме наше привреде, да се оспособимо за њихово правилно решавање, да се приближимо науци, да је заволимо, да се осведочимо, ко зна по који пут о потреби стицања широке стручне културе...

Врло озбиљно схватамо ми те ствари. Дебатни клуб ће имати три секције:

1. за сточарство;
2. за ратарство;
3. за опште привредне проблеме.

Ми смо уверени да ће временом и наш Дебатни клуб постићи такву висину да се неће осетити да је поникао у Земуну.

Још нисмо показали шта можемо... А кад дође пролеће, нашој активности неће бити краја... Већ од сад говоримо о излетима, о лопти, о купалишту на Дунаву... Живот је пред нама... ми му радо идуемо у сусрет... али ни једног тренутка не скрштамо руке

Случај господина Кутузова

У »Политици« од 8 фебруара изашао је један чланак који је сензационално одјекнуо у нашој јавности. Писац чланка (М. Панић) открио је један плагијат г. Илије Голенишчева Кутузова, приватног доцента Универзитета. Г. Кутузов већ неколико година предаје стари француски језик, заводећи сваке године нове реформе да би се на тај начин што јаче привезао за катедру, на штету студената и осталог потребнијег градива које студенти француског језика морају да савладају. Не улазећи за сада у његову стручну спрему и педагошке способности, ми ћемо се осврнути само на овај његов случај.

У Финској излази на руском језику лист »Журнал содружества« који је у бројевима за март и април 1937 донео чланак »Пушкин и совјетски читалац« од Јурја Григорјева. У броју од 16 августа »Српског књижевног гласника« г. Кутузов је штампао чланак »Пушкинови читаоци«, који није ништа друго до превод пометнутог чланка из »Журнала содружества«.

Одговарајући на поменути чланак у »Политици«, г. Кутузов тврди да је чланкописац хтео да осујети његов избор за сталног доцента Универзитета. Г. Кутузов дословно пише: »Овај акт писца овога чланка у толико се јасније показује, а у исто време је у толико тежи, што он долази баш у време, кад се у овој највишој просветној установи — на Универзитету у Београду одлучује о избору и утврђивању већ изабраних васпитатеља наше омладине и њених учитеља«.

„Академик“ — „Студенту“

Драге колеге,

Редакција »Академика« у своје име и у име својих сарадника и читаоца шаље вам срдачне поздраве поводом 1 фебруара, дана кад ви празнујете три године одбране универзитетске аутономије.

Колеге, наука не цвета и не развија се онамо где је мисао лишена слободе, где се одузимају права научним радницима и ограничава слобода научног рада. Због тога значај вашег празника прераста, прелази границе Београда и Југославије, он захвата и нас, и све који цене слободу мисли и науке и који су готови да је бране па и по цену теквих жртава каква је ваша првофебруарска.

Колеге, ваш празник је и наш!

Наше жртве још више цементирају јединство наших редова, још више одушевљавају и повећавају нашу борбу за слободну и свима приступачну науку, науку која ће за нападени народ створити живот удобнији, радоснији и срећнији.

Слава студентским борцима!
Живео празник 1 фебруар!
Софија, фебруара 1938
Редакција студентског гласила
»Академик«

У свом одговору на исправку »солидног посленика једне од највиших просветних установа у земљи«, г. Милорад Панић, који је открио поменути плагијат, навео је непобитне доказе да је г. Кутузов заиста извршио овај плагијат.

Они који буду одлучивали о избору г. Кутузова за сталног доцента треба да о овом размисле.

ОПШТА СТУДЕНТСКА МЕНЗА

Кр. Милутина 45

Даје за минималну суму
здраву и укусну храну
Ручак 6 вечера 5
у претплати ручак и вечера 280

Студенти храните се у својој менизи

СТУДЕНТИ И СТУДЕНТКИЊЕ

Менза Удружења Југ. Медицинара Даје привокласну, обилну, здраву и укусну храну. Ручак се састоји дневно од супе, чорбе, једног јела са месом и тестом. Вечера: једно јело са месом и компот или јогурт, по жељи.

Ручак и вечера са тестом стаје, за медицинаре 320, за остале 330 дин.

Ручак и вечера без теста 290 и 300 дин.

Само ручак стаје 190 динара.

Менза се налази у ГАРАШАНИНОВОЈ ул. 18

У летњем семестру Медицинска менза ће примити 30 студената за разносаче јела. Првенствено се примају медицинари. Молбе треба поднети закључно до 15 марта о.

УПРАВА МЕНЗЕ

Излет у Беч и Праг

Савез Медицинара Кр. Југославије (Удр. југ. медицинара — Београд, Клуб медицинара — Загреб, Друштво медицинцев — Љубљана) приређује екскурзију у Беч и Праг. Екскурзија ће трајати од 23 априла о 5 маја ове године. Пут, стан, храна, колективни пасош и остало око 700 динара. Ово је ретка прилика која се пружа нашој академској омладини да уз повољне услове посети братску Чехословачку и да дође у ближи контакт са студентском омладином Чехословачке.

Пријаве се примају до 8 априла. Пријаве прима и обавештења даје Удружење југословенских медицинара, Београд — Пастерово 14 — Медицински факултет.

Студенти
пријављујте се!

